

Vsem članom
delovne skupnosti
želimo
mного uspehov
na delovnem mestu
in obilo
osebne sreče
v letu 1973

Uredništvo

NOVOLETNA ŽELJA VERE ALJANČIČ, PREDSEDNICE CDS:

Da bi se znali vedno prav opredeliti in sporazumeti

Ob prehodu iz starega v novo leto moremo ugotoviti, da se ves naš kolektiv lahko s ponosom poslavlja od letošnjega poslovnega leta. Z vztrajnim delom in skrbnim gospodarjenjem smo kljub težavam, ki so nas spremljale, dosegli precejšnje poslovne uspehe. Poleg tega pa smo solidarno zgradili, oziroma izročili svojemu namenu še dva nova lepa in funkcionalna trgovska objekta v Beogradu in Ptuj.

Objekta imata precejšnjo gospodarsko vrednost, poleg tega pa sta potrdila že znano reklo, da je v slogi moč in da smo na delavskem svetu ravnali pravilno, ko smo se odločali o skupnih naložbah za izgradnjo večjih objektov. Tako smo zgradili vrsto objektov, ki bi jih kolektivi posameznih enot sami zase ne mogli, in s tem eden z drugim vsa leta nazaj ustvarjali čvrsto gospodarsko organizacijo ter širili tudi svojo poslovno dejavnost.

Prepričana sem, da bomo na osnovi dosedanjega ravnanja in dela našega osrednjega samoupravnega organa tudi v bodoče zmogli naloge, ki so pred nami v fazi uveljavljanja ustavnih sprememb v naše samoupravno življenje in s tem ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela. Ta doba bo terjala od nas vseh in vsakega posameznika mnogo širine, razumevanja, strpnosti in odgovornosti. Sporazumeti oziroma dogovoriti se bomo morali, koliko in zakaj bomo združevali svoje materialne in druge zmogljivosti ter kako si bomo delili oziroma koristili sadove skupno vloženega dela in sredstev oziroma dohodek iz skupno vloženih sredstev.

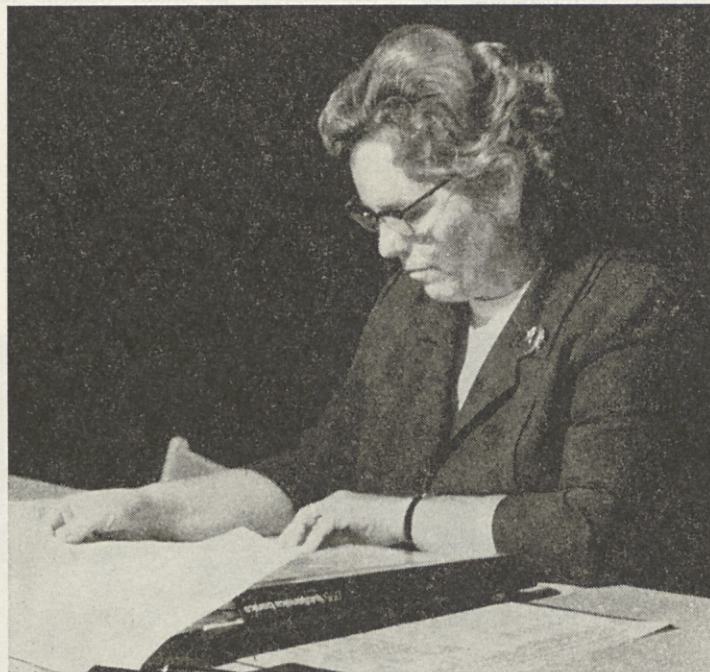
Za razliko od dosedanjega odločanja na organih upravljanja, bo v bodoče o sprejetih obveznostih in pridobljenih pravicah odločal v okviru sporazumevanja vsak član kolektiva v svoji TOZD.

To pa ni le največja pravica, ki nam jo prinašata nova ustava in naša notranja zakonodaja, ampak velika odgovornost za strokovno pripravljeno gradivo in predloge o nadaljnjem razvoju in o vseh poslovnih potezah, odgovornost, ko se bomo opredeljevali za naš trenutni in perspektivni razvoj, na vseh področjih našega dela in življenja.

Ob prehodu v novo poslovno leto želim, da bi se vsak član kolektiva in vsi skupaj znali vedno prav opredeliti in

sporazumeti za skupne Mercatorjeve potrebe ter hkrati za potrebe vsake izmed posameznih temeljnih organizacij združenega dela. Tako se bomo lahko veselili doseženih uspehov v Metliki, Novem mestu, Kočevju, Trebnjem, Ljubljani, Trzinu, Idriji, Gornjem gradu, Litiji, Logatcu, Vrhniki, Domžalah, Velenju, Dolenjskih Toplicah, Beogradu in Ptuj.

Vsem članom kolektiva Veletrgovine Mercator želim srečno in uspešno novo leto 1973!

Delavci Mercatorja so ustanovili 20 TOZD

V podjetju Mercator je proces ustanavljanja TOZD začel v začetku leta 1972, ko so kot prvi začeli uresničevati svojo ustavno pravico samoorganiziranja delavci Emba, ki so nato ustanovili TOZD — pravno osebo Emba. Nato sta bili v juniju in juliju še dve ustanovitvi in sicer TOZD Investa in TOZD Hladilnica.

Po objavi IV. osnutka samoupravnega sporazuma in po priporočilu prvega zbora delegatov enot, z dne 28. septembra 1972, so se pretežno v oktobru in novem-

bru 1972 odločili delavci tudi drugih delov podjetja, ki izpolnjujejo ustavne pogoje za ustanovitev svojih TOZD. Tako je bilo do 1. 12. 1972 ustanovljenih 20 TOZD in sicer:

- 2 TOZD z industrijsko dejavnostjo z lastnostjo pravne osebe,
- 1 TOZD z dejavnostjo trgovanja na veliko,
- 3 TOZD z dejavnostjo trgovanja na veliko in drobno,
- 11 TOZD z dejavnostjo trgovanja na drobno,
- 1 TOZD z inženiringom,

- 1 TOZD z gostinsko dejavnostjo,
- 1 TOZD z dejavnostjo hladilniških storitev.

Po časovnem zaporedju so se vrstile ustanovitve takole:

1. TOZD — pravna oseba Emba ustanovljena 27. 1. 1972
2. TOZD — Investa, ustanovljena 12. 6. 1972
3. TOZD — Hladilnica, ustanovljena 10. 7. 1972
4. TOZD — Panonija Ptuj, ustanovljena 25. 10. 1972
5. TOZD — Gradišče Trebnje, ustanovljeno 5. 11. 1972

6. TOZD — Hrana Ljubljana, ustanovljena 14. 11. 1972
 7. TOZD — Špecerija Ljubljana, ustanovljena 14. 11. 1972
 8. TOZD — Trgopromet Kočevje, ustanovljen 14. 11. 1972
 9. TOZD — Grmada Ljubljana, ustanovljena 16. 11. 1972
 10. TOZD — Rožnik Ljubljana, ustanovljen 16. 11. 1972
 11. TOZD — Poslovna uprava Mercator, Ljublj. 17. 11. 1972
 12. TOZD — Kavarna Evropa, ustanovljena 17. 11. 1972
- (Nadaljevanje na 4. strani)

Rezultati poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta

Poslovanje podjetja se v letošnjem letu odvija pod spremenjenimi okoliščinami, ki so nastale pod vplivom ekonomske politike in stabilizacijskih ukrepov. Ti ukrepi se močno odražajo na doseženih poslovnih rezultatih, delitvenih razmerjih in kazalcih

uspeha poslovanja. Navedena dejstva je treba ob primerjanju doseženih poslovnih rezultatov v letošnjem letu glede na isto obdobje lanskega leta upoštevati. Naslednja tabela prikazuje nekaj važnejših podatkov za celotno podjetje:

Elementi	1971	1972	Indeks
Celotni dohodek	1.228.393.653	1.576.020.607	128
Porabljena sredstva	1.118.750.035	1.439.910.521	129
— od tega amortizacija	31.766.226	41.868.083	132
Dohodek	109.643.618	136.110.086	124
Zakonske obveznosti	7.237.503	9.723.282	134
Pogodbene obveznosti	5.559.940	9.772.308	176
Osebnih dohodki (bruto)	74.494.969	96.452.393	129
Sredstva tekoče skupne porabe	1.303.205	1.339.845	103
Ostanek dohodka	21.048.001	18.822.258	89
Povprečno število zaposlenih	3.596	4.070	113
Celotni dohodek na zaposlenega	341.600	387.229	113
Dohodek na zaposlenega	30.490	33.442	110

Številčni podatki kažejo, da je podjetje doseglo celotni dohodek, ki je za 28 % višji od istega obdobja lani. Močno so narasle pogodbene obveznosti, posebno plačila provizije in drugih bančnih storitev (indeks 273), še posebej pa prispevki in članarine družbenim in ostalim organizacijam. Narasčanje teh obveznosti v dohodku zmanjšuje delež dohodka, ki

ga namenimo za sklade in za osebne dohodke. Tudi število zaposlenih je naraslo, ker smo odprli večje število novih in adaptiranih poslovalnic. Celotni dohodek na zaposlenega se je povečal v enaki meri, kot se je povečalo število zaposlenih, dohodek na zaposlenega pa manj (indeks 110).

Struktura celotnega dohodka	1971 %	1972 %	Indeks
Realizacija proizvodov in storitev	8,8	9,7	142
Realizacija neproizvodnih storitev	0,9	0,6	91
Realizacija trgovskega blaga	88,9	87,9	127
Ostala realizacija	0,2	0,2	122
Dohodki od obresti in izredni doh.	1,2	1,6	155
Skupaj	100	100	128

Struktura celotnega dohodka kaže predvsem dejstvo, da predstavlja večino realizacije še vedno prodaja trgovskega blaga kljub temu, da se je njen strukturni delež zmanjšal za 1 %. Nasprotno so porasli za 1 % dohodki, ki izvirajo od realizacije proizvodov in

Indeks	celotnega dohodka	poslovnih str. in amort.	nabav. vred. blaga	osebni dohodkov	zaposlenih na osnovi del. ur
Enota	1971 = 100	1971 = 100	1971 = 100	1971 = 100	1971 = 100
Merc. — detajl	151	161	150	157	167
Grmada	123	150	122	122	103
Specerija	126	129	126	123	100
Emona	132	134	132	134	107
Hrana	125	129	126	121	102
Vrhnika	125	312	121	111	109
OE					
Mercator	124	146	123	130	118
Rožnik	122	112	124	122	105
Metlika	138	156	138	140	105
Gradišče	136	135	136	122	111
Standard	124	130	124	122	109
Hladilnica	75	54	—	104	103
TMI	129	131	171	112	98
Preskrba	133	112	124	132	108
Emba	160	163	—	127	128
Investa	102	125	102	119	103
Kavarna					
Evropa	120	111	125	105	109
Trgopromet	119	124	119	116	98
Panonijska	129	166	128	149	118

Ker raste obseg poslovanja, rastejo tudi zaloge, vendar moramo upoštevati pri tem tudi rast cen

nabavljenega blaga. Struktura in rast zaloga za celotno podjetje je bila sledeča:

Zaloge	1971 %	1972 %	Indeks
— materiala in drob. inven.	11	8	101
— nedovr. proiz., polproizvodnja in gotovih proizvodov	3	2	75
— trgovskega blaga	86	90	136
Skupaj	100	100	131

Naš CDS je številčen. Seveda, vse enote morajo biti enakopravno zastopane, hkrati pa mora imeti tudi večtisočlanski kolektiv ustrezen osrednji organ upravljanja. Na posnetku je del članov CDS

Vidimo, da so najbolj narasle zaloge trgovskega blaga, ki pa predstavljajo tudi največji delež v zalogah.

Rast obsega poslovanja dokazuje tudi večanje obsega osnovnih sredstev (povečala so se za 69 %). Prav tako pa so porasli odpisi za osnovna sredstva (indeks 182), ker želimo s pospešeno amortizacijo obrabljena osnovna sredstva čimprej nadomestiti, obenem pa pridobiti čim več sredstev za nove investicije. Prav tako raste višina denarnih sredstev na žiro računu (indeks 215). Eden izmed ciljev stabilizacijske politike je, da si podjetja ustvarijo čim večji obseg lastnih sredstev in za tem teži tudi naše podjetje.

Kako smo gospodarili, nam kažejo tudi podatki o stopnji akumulacije, ki jo izračunamo tako, da primerjamo nerazporejeni del dohodka, h kateremu prištejemo še amortizacijo nad minimalno stopnjo in to delimo s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi. Za celotno podjetje znaša dosežena stopnja akumulacije za letošnje leto 19,37 %, v lanskem letu pa je dosegla 21,48 % — v izračun nista vključeni Emba in Kavarna Evropa, ker pripadeta drugi skupini samoupravnega sporazumevanja. Stopnja akumulacije se manjša zaradi pogojev go- (Eadaljevanje na 3. strani)

Tako »gosto« je v naših prodajalnah ob sobotah, pred prazniki, včasih pa tudi na praznik. V takih primerih za naše delavce v trgovini, skladišču in kamionih praznično razpoloženje ne velja, ker imajo tedaj največ dela

Rezultati poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta

(Nadaljevanje z 2. strani)

spodarjenja, ki se vidno slabšajo. Posebno trgovina je v težkem položaju zaradi ukrepov, s katerimi so zamrznili zvezni organi cene nekaterim artiklom, nabavne cene in stroški pa se kljub temu višajo, zato se manjša razlika v ceni oziroma jo sploh ni in imamo s prodajo teh artiklov izgubo.

Če bo uveden tudi nov davčni sistem, ki temelji na obdavčitvi dohodka, se bo dohodek zmanjšal še zaradi dodatnih davčnih bremen, posebno pa še tisti del, ki

je namenjen skladom. Če bomo hoteli še naprej v taki meri širiti svoje poslovanje, bomo morali poskrbeti predvsem za znižanje stroškov, pa tudi rast osebnih dohodkov naj bo usklajena s produktivnostjo, da bomo lahko dosegli čim večji obseg lastnih skladov, ki so pogoj za stabilno poslovanje in investiranje obenem. Pred nami je še vrsta poslovnih ciljev, ki jih ne bomo uresničili, ne da bi upoštevali naštetih pogojev.

Alenka Pajnič

Centralni delavski svet je na zadnji seji, med drugim, obravnaval rezultate poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta in poslušal poročilo o ustanavljanju TOZD

Na pet vprašanj - pet odgovorov tovariša Janeza Rozmana namestnika generalnega direktorja

»Mercator«: V našem časopisu smo sicer sproti poročali o letošnjih osrednjih dogodkih in poslovnih uspehih v naši delovni organizaciji, vendar prosimo, da te uspehe tokrat ocenite kot poslovni človek.

JANEZ ROZMAN: Uspeh vidim v dosedanjem zavestnem naganju vseh razpoložljivih sredstev v modernizacijo in novogradnje naše maloprodajne mreže. Dalje: odprli smo veliko novih delovnih mest in dali prvo zaposlitev večjemu številu mladih ljudi. Ustvarili smo boljše možnosti za plasma izdelkov Mercatorjeve industrije pa tudi druge.

»Mercator«: Še posebno v zadnjem času naslavljajo gospodarski, družbeni in politični organi ter njihovi predstavniki kritike na neustrezen delež trgovine v splošnih prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva. Je ta kritika upravičena?

JANEZ ROZMAN: Menim, da ni upravičena, vsaj ne tako pavalna, kot je. Tisti, ki kritizirajo, bi morali boljše poznati razmere v trgovini in ločiti trgovino od trgovine. Potem pa naravnost povedati njene napake in imenovati grešnike.

Naši delavci morajo trdo delati. Tedaj, ko drugi počivajo ali se pripravljajo na praznike in dela proste dneve, imajo naši delavci največ dela. Ob vsaki spremembi na trgu so izpostavljeni negodovanju potrošnikov, kot, da bi bili v trgovini krivi za rast cen. Najbolj bi bili zadovoljni, če bi se cene umirile, ker bi kot gospodarska organizacija lažje gospodarili, stabilizirali lastno gospodarstvo in tako prispevali k splošni stabilizaciji.

»Mercator«: V Mercatorju smo ustanovili 20 TOZD; zasnovali smo si tudi samoupravni sporazum o združevanju TOZD Mercator, za katerega sodijo poznavalci takih dokumentov, da je že v bistvu zelo dobro zasnovan. V čem vidite vi njegovo vrednost in katere zadeve so po vašem mnenju še posebno občutljive pri presajanju napisanega v prakso?

JANEZ ROZMAN: Njegovo vrednost vidim v tem, da si bomo točno porazdelili delo in odgovornost ter opredelili sistem finančnih odnosov. Predvsem pa se mi zdi pomembno, da bomo v gospodarjenju vključili ves kolektiv, da bo razumel in se izrekel za skupne cilje in potem z voljo izpolnjeval skupne naloge.

»Mercator«: Zvezni izvršni svet nam »poklanja« za prihodnje leto nov paket ukrepov o likvidnosti. V bistvu gre za sankcioniranje

finančne discipline, ki nas naj bi v Jugoslaviji, hočeš-nočeš, prisilili živeti po pravi meri. Kako smo v Mercatorju pripravljeni na te ukrepe?

JANEZ ROZMAN: Vsebinsko ukrepov poznamo. Strokovne službe so napravile tudi ustrezne analize in izračune. Vsak dinar postaja še bolj dragocen. Na vsakem področju dela, na vsakem delovnem mestu, je treba varčno gospodariti. Vedeti namreč moramo, da gospodarstva ne bomo stabilizirali brez odrekanja nikjer v Jugoslaviji, pa tudi v Mercatorju ne.

»Mercator«: Kaj napovedujete, kakšno bo naše prihodnje poslovno leto, kaj priporočate in želite kolektivu, da bi čim uspešneje vsak na svojem delovnem mestu storil za nadaljnje uspehe Mercatorja?

JANEZ ROZMAN: Ob dobrem delu verjamem tudi v prihodnje uspešno poslovno leto. Prizadevati pa si mora ves kolektiv. Vsakdo mora vedeti, da lahko pripomore k ureditvi razmer. Zato pa mora razumeti današnji čas.

Janez Rozman

Apeliram na vsakega člana kolektiva na njegovo pripadnost naši delovni skupnosti, na zavest in spoznanje, da je potrebno ne le veliko delati, ampak tudi prav delati. V vsem dolgoletnem delovanju sem spoznal odlike našega kolektiva, zato sem prepričan, da bo tudi v prihodnje uspešen.

Vsem kolektivom TOZD v Mercatorju želim v novem poslovnem letu dosti uspeha, vsakemu članu naše blizu 5000-članske delovne skupnosti pa obilo osebne sreče.

Delavci Mercatorja so ustanovili 20 TOZD

(Nadaljevanje s 1. strani)

13. TOZD — Metlika, ustanovljena 18. 11. 1972
14. TOZD — Emona Ljubljana, ustanovljena 20. 11. 1972
15. TOZD — Tovarna mesnih izdelkov, Ljubljana 21. 11. 1972
16. TOZD — Preskrba Tržič, ustanovljena 22. 11. 1972
17. TOZD — Standard Novo mesto, ustanovljen 22. 11. 1972
18. TOZD — Vrhnika, ustanovljena 23. 11. 1972
19. TOZD — Mercator — detalj, Ljubljana, ustanovljen 24. 11. 1972
20. TOZD — Idrija, ustanovljena 1. 12. 1972.

Med poslovnimi enotami s trgovsko dejavnostjo se je kot prva ustanovila TOZD Panonija Ptuj in sicer na 8 posamičnih zborih do 25. 10. 1972.

Zbor delegatov enot je nato 13. 11. 1972 ponovno podrobno proučil, po IV. osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD Mercator, drugi del osnutka o organiziranju posameznih TOZD in tretji del o postopku za sprejemanje samoupravnega sporazuma. Zakaj? Delegati enot so imeli pomembno nalogo po 33. členu osnutka samoupravnega sporazuma, da pomagajo delavcem pri ustanavljanju TOZD.

Pravica ustanavljanja TOZD je neposredna ustavna pravica po 2. točki XXI. ustavnega amandmaja, ki je zaradi tega tudi imenujemo pravico do samoorganiziranja.

Ker pa še ni zakona o združenem delu, oziroma drugega ustreznega zakona, ki bo urejal postopek pri ustanavljanju, se za to uporabljajo še veljavne določbe 74. člena temeljnega zakona o podjetjih, ki pa niso popolne. Zato smo si glede na naše specifične razmere in potrebe za sklicevanje več posamičnih zborov delovnih ljudi v območju enega TOZD, zaradi oddaljenosti prodajaln in zaradi delovnih izmen (turnusov) določili postopek, ki velja za vse TOZD.

Kot posebnost v ustanovitvenem postopku lahko tudi štejemo, da so vse TOZD soglašale z določbo 24. člena osnutka, po kateri so sklenile, da ne ugovarjajo ustanovitvi vsake druge TOZD, ki se je ustanovila v celotnem obsegu že prej registrirane poslovne ali obratne enote.

S tem pa so postale novo ustanovljene TOZD že enakopravne stranke v postopku za oblikovanje in sprejemanje samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD.

Sporazumevanje 20 TOZD pa prav tako zahteva določen postopek, za katerega se moramo vnaprej dogovoriti in ga sprejeti, če želimo, da bo to sporazumevanje čim bolj nemoteno potekalo. Ta postopek smo zato v IV. osnutku sporazuma skušali prilagoditi našim pogojem in ga čimbolj objektivno in podrobno določiti.

Zato so delavci na zborih TOZD takoj za tem, ko so ustanovili TOZD, oziroma ko so se na posamičnih zborih odločali o ustanovitvi sprejeli 2. in 3. del samoupravnega sporazuma o združevanju in s tem potrdili samo določbe glede postopka. O vseh drugih določbah IV. osnutka sa-

moupravnega sporazuma o združevanju pa delavci še niso odločali na ustanovitvenih zborih, pač pa so dajali nanj le svoje pripombe in predloge.

Na zborih delovnih ljudi so se nato delavci neposredno odločali še o izvolitvi delegata TOZD. Zakaj? Dotedanji delegati enot so bili posredno izvoljeni, to je na DS ali UO enote. Po že predvidenih spremembah ustave pa bo moral biti delegat neposredno izvoljen.

Delegati TOZD bodo enakopravni oblikovalci predloga samoupravnega sporazuma o združevanju. Delegati TOZD bodo zato morali sodelovati z vsemi delavci TOZD, da bodo dobili njihove pobude in predloge in tako pomagali pri ustvarjanju najustrežnejših rešitev za lastno TOZD, kakor tudi za vse druge TOZD, ki sklepajo samoupravni sporazum. Razen tega bodo imeli delegati TOZD še vrsto pomembnih nalog in dolžnosti, o čemer bomo še govorili.

Z ustanovitvijo 20 TOZD smo napravili prvi odločen korak pri uveljavljanju delavskih ustavnih dopolnil.

V decembru 1972 in januarju 1973 nas čaka nadaljnja pomembna naloga, da oblikujemo in sprejmemo samoupravni sporazum o združevanju, ki bo dejansko pomenil novo rojstvo podjetja Mercator. Hkrati pa nas čaka v vseh TOZD še pomembnejša naloga, da s statuti TOZD in splošnimi akti ali posamičnimi sporazumi dejansko oživimo temeljno vsebinsko zahtevo delavskih ustavnih amandmajev, po katerih je delavec subjekt odločanja o vseh svojih neodtujljivih in drugih ustavnih pravicah. Ne bo pa dovolj, da to novo vsebino medsebojnih odnosov samo napišemo v samoupravne sporazume, statute in splošne akte, pač pa se bomo s potrpežljivostjo in vztrajnostjo morali vsebinsko spremeniti tudi v medsebojnih odnosih po načelih socialističnega humanizma, solidarnosti, vzajemnosti, zaupanja in sodelovanja, medsebojnega spoštovanja in medsebojne pomoči.

Predsednik statutarne komisije
Mirko Rupelj

Na zborih delovnih ljudi, ki so se vrstili prejšnji mesec, so se ponavljali taki prizori. Posnetek je iz Tržiča

DELEGATI TOZD ZA STATUTARNO KOMISIJO

TOZD	Delegat
Mercator Poslovna uprava	Franc Prvinšek
Mercator Detalj	Drago Arhar
Hrana	Adolf Šmid
Trgopromet	Jože Berlan
Grmada	Jože Renar
Špecerija	Franc Cvelbar
Hladilnica	Živko inž. Velkavrh
Gradišče, Trebnje	Stane Marinšek
Rožnik	Angelca Belič
Emona	Nuša Hladnik
Standard, Novo mesto	Viktor Kotnik
Metlika	Franc Kobe
Panonija, Ptuj	Franc Zdravec
Investa	Ciril dr. Žakelj
Preskrba, Tržič	Jože Mokorel
Kavarna Evropa	Ivan Kovač (namestnik Vida Čok)
TMI	Ivan Majerle
Vrhnika	Drago Mikulan
EMBA	Boris Vavpotič

ČLANI STATUTARNE KOMISIJE:

Mirko Rupelj
Marjan Pogačnik
Branko Gorjup
Ciril dr. Žakelj
Jože Mokorel

Aktiv ZK TOZD PE Preskrbe Tržič

V začetku novembra so se sestali člani ZK PE Preskrba na svojem aktivu. Organizacijsko so namreč Preskrbini komunisti povezani v osnovnih organizacijah na terenu, kjer živijo. In tam so tudi že razpravljali o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije. Kljub temu so tudi na seji aktivna vnovič obravnavali pismo, skupno z zadevnimi sklepi občinske konference in komiteja ZKS Tržič, seznanili so se s sklepi razširjene seje sekretariata CK ZK Slovenije; posebej so pretresli izvrševanje svojega akcijskega programa, ki ga je na 15. seji sprejel DS te enote, aprila letos in se slednjič dogovorili za neposredne naloge komunistov v tem političnem obdobju.

Osnovna oblika njihove razprave pa je bila zelo konkretna obravnavna problemov, ki zadevajo njihovo delo, poslovanje in nadaljnji razvoj samoupravljanja in ki jih lahko s svojo dejavnostjo pomagajo razreševati.

Podobno so se pogovorili, kako bodo pripravili zbere ljudi in seznanili člane kolektiva s pomembnim ustanovitve TOZD in njenim nadaljnjim življenjem.

Posebej so opozorili na morebitne spodrsilaje v medsebojnih odnosih in se zavzeli, da bodo v takih primerih takoj ugotovili vzroke in potem prek ustreznih služb ali samoupravnih organov tudi ukrepali.

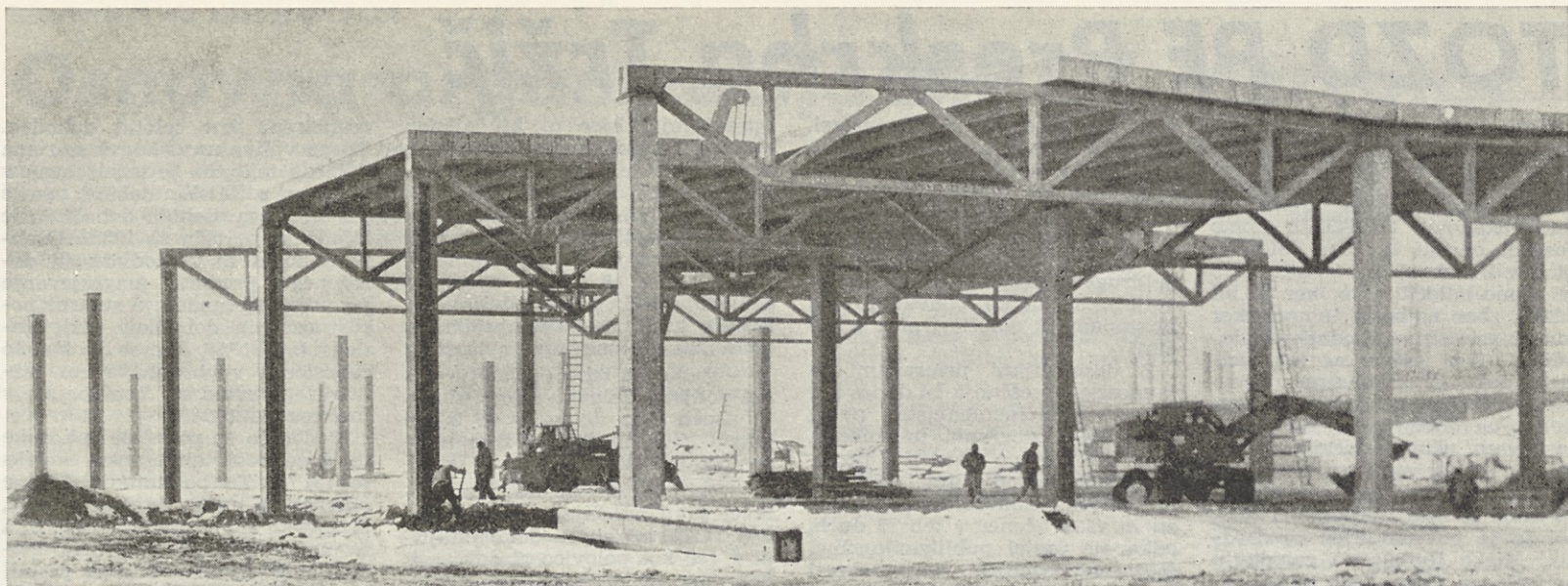
Opredelili so tudi svoje mesto in vlogo v političnih organizacijah in samoupravnih organih. Ze zdaj pomagajo pravkar ustanovljeni mladinski organizaciji. Dogovorili pa so se, da bodo storili vse za večjo dejavnost mladih v delavskem samoupravljanju in za njihovo večjo aktivnost na vseh področjih poslovnega in samoupravnega življenja.

Posebej so poudarili potrebo po dobri informativnosti članov delovnega kolektiva. Pri tem so rekli, da se bodo poleg Glasila Mercator posluževali vseh drugih oblik obveščanja, kot je strokovno pripravljano gradivo, razobešanje zapisnikov in ustno obveščanje na raznih sestankih.

Že doslej so v Tržiču dajali možnost vsem članom kolektiva za družbenopolitično izobraževanje in za druge oblike izobraževanja. Za to bodo skrbeli tudi v prihodnje.

V nadaljevanju seje so govorili o snovanju notranje zakonodaje in še posebno podrobno pregledali izvajanje akcijskega programa, ki ga je aprila sprejel njihov DS in o katerem smo tudi pisali v našem glasilu.

V.

Že drugo pomlad bo imela EMBINA proizvodna hala povsem drugačen videz

Prihodnje leto nova tovarna

OSREDNJI DOGODEK LETA 1973 BO ZA MERCATOR PRAV GOTOVO OTVORITEV NOVE TOVARNE EMBA ZA BEŽIGRADOM

Že v prejšnji številki smo poročali, da TOZD Emba gradi novo tovarno za Bežigradom v Ljubljani. Obiskala sem tovarišico Marijo Pisansky, direktorico TOZD Emba, ki mi je o tem povedala še nekaj več.

Že pred leti zasnovana ideja

Odlok, da morajo v dveh letih izprazniti sedanje prostore, ki so predvideni za rušenje v letu 1973, jih ni zadel nepripravljenost. Na gradnjo nove tovarne so se pripravljali že prej, ker so sedanji prostori predvsem premajhni in pa neprimerni.

Pred štirimi leti so si ogledali neko tovarno v Švici, leto zatem pa že kupili zemljišče za Bežigradom. Sami so pripravili vse programe za tehnologijo, elaborate in kalkulacije in se tako izognili velikim stroškom zunanjih sodelavcev.

Sredstva je kolektiv pridno nalagal, saj bo tovarna zgrajena pretežno iz lastnih sredstev.

Investin projekt

Graditi so začeli letos 28. junija in sicer so gradbena dela zaupali

SGP Grosuplje, ki je bil najboljši ponudnik izmed šestih slovenskih gradbenih podjetij, ki so sodelovali na javnem natečaju. Projekte za novo tovarno so izdelali pri TOZD Investa, izredno veliko pa dela na tem ing. Peter Kerševan.

Predvidoma meseca maja naslednjega leta bodo končana gradbena dela. Potrebno bodo še tri mesece za montažo opreme, v septembru pa predvidevajo otvoritev, ki se je prav gotovo še posebno veseli sam kolektiv.

Oprema v novi tovarni bo naj-sodobnejša in tako bo odpadel znaten del fizičnega dela. Strojne bodo uvozili iz Avstrije in Nemčije. Tovarha bo imela 10.000 m² površine, kar štirikrat več kot sedanja. Temu primerno bodo povečali proizvodnjo, kar za 100 % in razširili asortiment.

Pri TOZD Emba ne investirajo samo v zidove in opremo, temveč kot je povedala tovarišica direktorica, investirajo tudi v kadre, kajti zavedajo se, da se najbolj obrestuje kapital, ki je vložen v človeka. Povečanje za-

poslenih v novi tovarni predvidevajo za 30 %. Že sedaj so si zagotovili bodoči strokovni kader, saj kar štiri ljudi šolajo na fakultetah.

Tuja tržišča

Sčasoma bodo skušali priti tudi na tuja tržišča, kajti po oceni tu-

jih strokovnjakov se naši proizvodi lahko merijo z zahodno-evropskimi, tako glede kvalitete, kakor tudi glede embalaže, za katero je Emba prejela že 19 oskarjev.

V bodoče bi želeli izdelovati proizvode iz domačih surovin in izvažati finalen proizvod.

Dovolj prostora za trideset let

Emba sedaj gradi le prvo fazo nove tovarne. Z drugo bodo nadaljevali čez nekaj let, ko bodo za to pogoji. Takrat mislijo zgraditi prizidke in oba dela skupaj bosta zadoščala potrebam tržišča v naslednjih treh desetletjih.

Uspešen start OOZK pri TOZD Embi

Do pred kratkim je 70-članski kolektiv TOZD Emba imel v svoji sredini le tri komuniste. S sprejetjem štirih novih članov v vrste ZK se je število že toliko povzpelo, da so lahko formirali osnovno organizacijo ZK.

Poleg dosedanjih članic ZK tovarišice Marije Pisansky, Ljudmile Andolšek in Milene Kušlan, so stopili v te vrste še Breda Paunovič, Vera Paunovič, Draga Vaupotič in Boris Vaupotič. Novim članom so pripravili slovesen sprejem in vsakemu izročili knjigo s posvetilom in statut ZK. Razveseljivo pri tem je, da so v članstvo ZK stopili mladi ljudje,

saj imata dve tovarišici le 22 oziroma 23 let.

Sprejetje novih članov je bila prva točka dnevnega reda 2. seje OOZK Emba, ki je bila 26. 10. 1972. Zatem je sekretarka, tovarišica Ljudmila Andolšek, seznanila nove člane s statutom ZK in jim zaželela, da bi ga izpolnjevali in se po njem ravnali.

Obravnava Titovega pisma

Na omenjenem sestanku so obravnavali tudi Titovo pismo in s tem v zvezi sprejeli sklepe:

— da bodo pregledali dosedanje delo ter izvrševanje sklepov v organih upravljanja in v sindikatu;

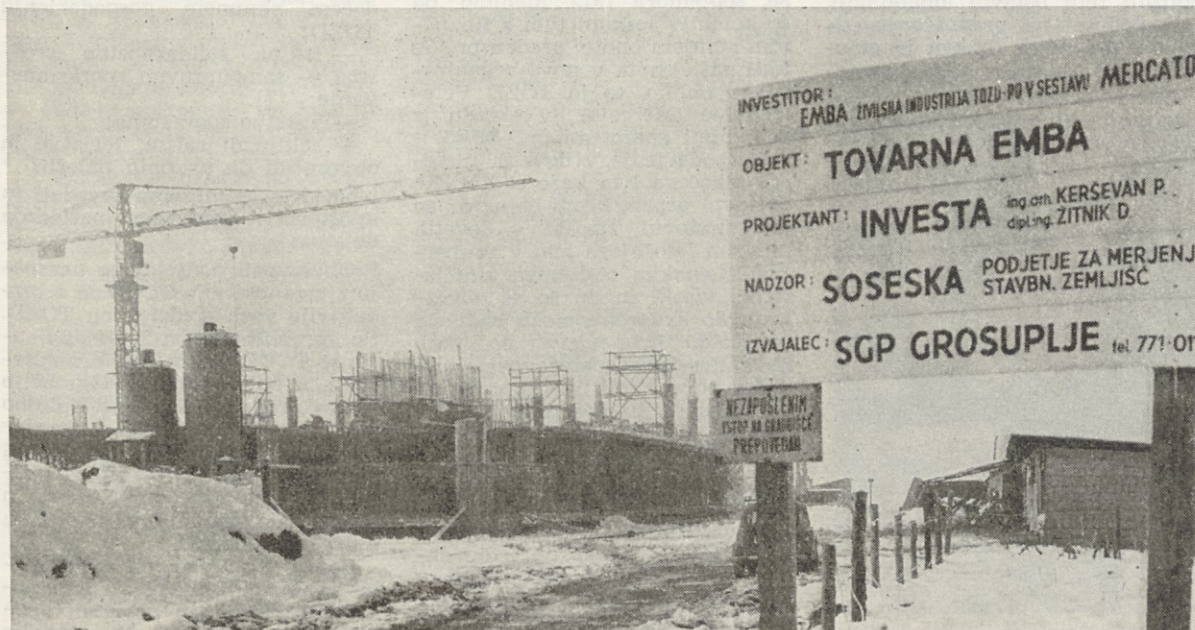
— da bodo sodelovali pri uresničevanju ustavnih dopolnil;

— da bodo sodelovali pri razlagi in formiranju samoupravnega sporazuma, ki bo sestavljen v okviru podjetja Mercator ter

— da bodo dvigali strokovno in politično zavest kjerkoli bodo prisotni, predvsem pa pravilno tolmačili sedanjo politično in ekonomsko situacijo povezano s primeri v delovni organizaciji.

Samoupravni sporazum

Po pismu so obravnavali še ustavna dopolnila in samoupravni sporazum, ki ga je razložila tovarišica Marija Pisansky, ki je navedla tudi pripombe komisije Embe. Le-ta je na 4. osnutek, ki ga je izdelala statutarha komisija, dala pripombe osrednji statutarhi komisiji.

Takole rastejo zidovi nove tovarne Emba za Bežigradom v Ljubljani

TOZD PE Preskrba Tržič

PRVI V OBČINI

Med več deset zbori delovnih ljudi, ki smo jih imeli v Mercatorju v novembru in na katerih smo ustanovili 20 TOZD, bomo posebej opisali le zbor delovnih ljudi v PE Preskrba, Tržič. Za to se nismo odločili zato, ker bi bil tržiški zbor najboljši, ampak ker smo se ga s strani uredništva udeležili in ker želimo na tem primeru pokazati, kako smo v Mercatorju skrbno pripravili vse potrebno za dober potek in uspešnost vseh ustanovitvenih zborov TOZD. V posebnem prispevku pa tako objavljamo oceno statutarne komisije o ustanavljanju TOZD, kot jo je povedal njen predsednik, Mirko Rupelj na zasedanju centralnega delavskega sveta.

OD 156, PRISOTNIH 135 ČLANOV KOLEKTIVA

Tržiška skupščinska dvorana je kljub svoji velikosti bila tokrat pretisna. Na goste so jo zasedli tržiški člani delovne skupnosti Mercator. V prezenčno listo se je vpisalo 135 delavk in delavcev, učencev in učenek, to je le 21 manj, kot šteje celoten kolektiv. Zboru, ki mu je predsedovalo delovno predsedstvo, so se pridružili še nekateri gostje: sekretar občinske konference ZKS, predsednik občinskega sindikalnega sveta, novinar domače radijske postaje in predsednik statutarne komisije Mercatorja, tovariš Mirko Rupelj.

Osrednja točka dnevnega reda je bila, se ve, ustanovitev TOZD in samoupravni sporazum o združevanju TOZD. Še preden so se odločali in slednjič odločili zborovalci za ustanovitev TOZD in izrekli za drugi in tretji del samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD, so še poslušali podrobnejše obrazložitve Jožeta Mokorela, direktorja enote, ki je hkrati član osrednje statutarne komisije, nato pa še poročilo računovodje Andreja Žepiča.

»DANES UVELJAVLJAMO PRAVICO DO SAMOORGANIZIRANJA«

Tovariš Mokorel je dejal:

V publikaciji, ki jo je izdalo in založilo podjetje Mercator, so na razumljiv način prikazana dosežanja prizadevanja za izpolnitev ustavnih dopolnil. Člani delovne skupnosti so bili obveščeni o teh prizadevanjih prek glasila Mercator, medtem ko je centralni DS

s svojimi odločitvami pripomogel, da so te nadvse pomembne zadeve zavzele današnji obseg.

Ustanovitev TOZD je prvi akt pri uveljavljanju ustavnih amandmajev in čeprav prihaja do odločitev na današnjem zboru po poldrugem letu, odkar so pričeli veljati, se lahko pohvalimo, da pristopamo k odločitvi prvi v občini.

Z dosedanjimi pripravami in javnostjo obveščanja bo danes ena izmed najpomembnejših nalog akcijskega programa uresničena, kajti ne moremo dvomiti v rezultat današnjih odločitev, zlasti še, ker je vsak član delovne skupnosti in vsak učenec v teh 15 dneh, odkar je prejel publikacijo, imel možnost preučiti ali vsaj prebrati vse, kar zadeva izpolnitev programa.

Razlikovati je treba neodtujljive pravice, ki jih ni mogoče prenesti na noben samoupravni organ, to je niti na DS, UO ali na komisije, od dosedanjih pooblastil delovnih ljudi, ki so samoupravne pravice po določenih ustave lahko prenesli na samoupravne organe. O eni izmed teh pravic razpravljamo danes, ko bo uporabljena pravica do samoorganiziranja.

Povedati je treba, da smo zaposleni v naši enoti in v vseh enotah podjetja Mercator že doslej lahko odločali o statusu enote o eni izmed oblik, ki jih je predvideval statut podjetja, čeprav je centralni delavski svet dokončno, toda lahko rečemo le formalno odločil o tem. V vsej dosednji 10-letni praksi je bila ob pripojitvah vedno dosledno upoštevana volja zaposlenih v pripadajočih se podjetjih, ki so na referendumih odločali o svoji organiziranosti, bodisi, da so se odločali za enoto s samostojnim ali notranjim obračunom, za ekonomsko ali drugo enoto.

V vsakem od navedenih primerov je ostala v vseh enotah samouprava z voljenimi organi upravljanja, delavskim svetom, upravnim odborom in individualnimi izvršilnimi organi — enim ali več, na ravni podjetja pa so delovali centralni organi upravljanja.

Pravilnost dosedanje samoupravne poti, lahko trdimo, ni imela mnogo posnemačev. To so potrdili tudi ustavni amandmaji.

Doslednost pri prepuščanju odločitev delovnim ljudem je omogočila, da so naše oblike samo-

upravljanja, kjer ni bil nikdar osvojen centralizem, ali ustvarjen izločen center moči, imele za posledico vrsto uspešnih integracij in na podlagi samostojno izraženih demokratičnih odločitev tudi nekaj notranjih integracij tako, da je danes 19 enot z nesporno pravico pred ustanovitvijo kot TOZD, kajti vse izpolnjujejo po ustavi objektivne pogoje, to je:

— vsaka od teh predstavlja kot del podjetja delovno celoto, skupni uspeh dela delavcev se lahko potrdi kot vrednost na trgu in je samostojno izražen;

— subjektivni položaj, da delavci sami odločijo o organiziranju TOZD na zboru delovnih ljudi z več kot polovico glasov vseh delavcev, pa uresničujemo danes.

Ustanovitveni sklep — vzorec je objavljen v publikaciji — dokazuje, da z ustanovitvijo TOZD ne pride do sprememb v poslovanju, kar je nedvomno velika prednost, ki izhaja že iz dosedanje samoupravne prakse, do sprememb prihaja pri odločitvah, navedenih v ustavi.

O eni izmed teh odločitev — urejanju medsebojnih odnosov in odnosov med TOZD, združevanju dela in sredstev — osnutek, ne predlog, je objavljen, bo treba sprejeti neposredni sklep verjetno v januarju 1973. Prav bo, da aktivno posežemo v razpravo in pripomoremo k rešitvam, ki bodo ustrezale vsem. Že danes na tem zboru bo toplo pozdravljena vsaka iniciativa, vsak predlog, ki bo pripomogel k neposrednemu in enakopravnemu urejanju medsebojnih razmerij pri delu, upravljanju zadev in sredstev družbene reprodukcije, odločanju o dohodku in drugih vprašanih družbeno-ekonomskih položajih, skupnim interesom in združevanju TOZD v podjetju Mercator.

Za tovarišem Mokorelom je poročal o finančnem položaju PE Preskrbe, Tržič za devetmesečno obdobje, računovodja enote, Andrej Žepič. Njegovo poročilo pozvemo v skrajšani obliki:

USPEŠNO POSLOVANJE

Finančno poročilo smo sestavljali z namenom, da seznanimo delovni kolektiv o stanju in poslovanju še kot poslovna enota Veletrgovine Mercator, po stanju 30. septembra 1972. Menimo, da se kolektiv seznani tudi s finančnim stanjem enote, preden preide tudi naša enota v novo organizacijsko obliko, to je TOZD Veletrgovine Mercator, v skladu z ustavnimi spremembami SFRJ.

Gospodarjenje v devetih mesecih tekočega leta kaže zadovoljiv poslovni uspeh, kljub temu, da so bili poslovni stroški v devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani izredno visoki in da so se obveznosti do skupnih naložb bistveno povečale. Primerjava podatkov glede doseženega blagovnega prometa, porabljenih sredstev, doseganja plana in doseženi finančni rezultat, kažejo na uspešno poslovanje. Posebno interna akumulacija iz vseh naslovov je ugodno realizirana.

Struktura celotnega dohodka je v primerjavi z lanskim letom dokaj ugodna. Odnosi med posameznimi elementi celotnega dohodka se v primerjavi s prvim polletjem 1972 niso spremenili. Tako so porabljena sredstva za 1% nižje

realizirana kot celotni dohodek. To pa vpliva na dohodek oziroma dobiček tako, da je isti izkazan v indeksu s 141%, dobiček pa s 159%. Masa osebnih dohodkov je v indeksu porasla na 133%. Osebnih dohodki so v soodvisnosti doseženega prometa (nagrajevanje po učinku), vendar je stvarni porast osebnih dohodkov nižji (indeks je 127%), ker se je število zaposlenih v obravnavanem razdobju povečalo za 7 oseb, ali v indeksu na 105%.

Močno so se povečale zakonske in pogodbene obveznosti, indeks je 181%. To pa zaradi zvišane obrestne mere za bančne kredite, prispevka za sodstvo, prispevka za negospodarske investicije občini, zvišanja zavarovalnih premij in dodatnega prispevka za socialno zavarovanje.

Kljub večjemu prometu se odstotek marže absolutno in relativno znižuje. Temu so vzrok zadržane cene oziroma določeni odstotek razlike v ceni. Zaradi tega sta upravni odbor in delavski svet sklenila, da se pravilnemu kalkuliranju maloprodajnih cen posveti kar največja skrb in pozornost.

Prav tako sta delavski svet in upravni odbor sprejela priporočilo in ga posredovala vsem poslovojem, da posvete kar največjo skrb stanju zalog in količniku obračanja. Do konca leta bo nujno doseči pravilno razmerje med zalogami in količniki obračanja, kot je bilo s planom za leto 1972 planirano.

Iz analize poslovanja Veletrgovine Mercator, Ljubljana po stanju 30. 9. 1972 je videti, da je naša poslovna enota, izmed devetnajstih poslovnih enot po naštetih ekonomskih kazalcih na naslednjem mestu:

— v celotnem dohodku na 12. mestu;
— v osebnem dohodku na 10. mestu;
— v ostanku dohodka na 15. mestu;

— v amortizaciji na 11. mestu.

Po samoupravnem sporazumu in ustanovitvi TOZD, za kar se danes odločamo, sprejemamo tudi določene obveznosti in pravice, ki izvirajo iz pripravljenih aktov in sicer:

— prevzem in pravična porazdelitev dosedanjih obveznosti podjetja kot celote;

— združevanje sredstev v bodočem skupnem gospodarjenju TOZD;

— trajna solidarnostna sredstva — samoupravno sporazumevanje;

— varstvo sporazuma;

— zaključni račun, terjatve in obveznosti do skupnih naložb.

Pri tem se moramo zavedati in upoštevati predvsem naslednja dejstva:

Obveznosti podjetja ne ugasnejo z ustanovitvijo TOZD in z razdelitvijo vseh sredstev na TOZD. Po sprejetih ustavnih amandmajih so TOZD dolžne solidarno prevzeti te obveznosti, da zagotovijo njihovo redno plačevanje. Zato bo v okviru Veletrgovine Mercator izdelan podroben popis obveznosti podjetja s podatki o njihovi višini, vključno s podražitvami, o tem, kdaj zapadejo v plačilo in z drugimi podatki.

Reden popis plačilne zmogljivosti TOZD in njihovih drugih pogojev za solidarni prevzem podjetniških obveznosti. Pri tem bo (Nadaljevanje na 7. strani)

Delovno predsedstvo na zboru delovnih ljudi v Tržiču. Pred mikrofonom je direktor, Jože Mokorel

Osnovna organizacija ZK OE Mercator

Sredi oktobra se je sestala po večmesečnem premoru osnovna organizacija ZK OE Mercator. Neposredna pobuda za sestanek je bilo pismo predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije. Na sestanku so prebrali pismo, razpravljali o konkretnih nalogah komunistov in sprejeli akcijski program delovanja ZK za prihodnje obdobje.

Osnovna organizacija ZK OE Mercator je že marca sprejela seznam nalog in se obvezala, da jih bo tudi izpolnila. Preteklo je več mesecev, program pa je v glavnem ostal neizpolnjen. Medtem so se sicer v Mercatorju zgodile pomembne stvari, kot je snovanje samoupravnega sporazuma in sploh delo pri presajanju ustavnih sprememb v naše samoupravno življenje. Vendar se pri tem komunisti niso organizirano angažirali, čeprav so tako sklenili marca.

»Pismo,« so poudarili na sestanku, »v celoti osvajamo in se zavedamo njegove vsebine, zato moramo tudi delovati v njegovem smislu. Pričakujemo pa, da bodo pismo obravnavali in delovali v njegovem duhu tudi v drugih organizacijah.«

Potem, ko so podrobneje obravnavali predložen akcijski program, ki ga je pripravil sekretariat, so še posebej poudarili, da se morajo neposredne angažirati pri uveljavljanju ustavnih dopolnil in pri pospešenem ustanavljanju TOZD.

Prav tako so se izrekli za svoj politični vpliv pri reševanju vseh vprašanj ekonomske narave, kadrovske politike, socialnih in drugih vprašanj in pri tem naglasili, da se bodo povezovali s tistimi, ki bodo delovali na samoupravnih osnovah in si prizadevali za dobre medsebojne odnose med člani kolektiva in med posameznimi deli Mercatorja.

Kritizirali so člane ZK, ki se tega dne niso udeležili sestanka

in se zato niso opravičili in pooblastili sekretariat, da prouči posamezne primere neopravičenega izostajanja in o tem poroča na naslednji seji osnovne organizacije.

Soglasno so sprejeli predložen program neposrednih nalog članov osnovne organizacije ZK:

1. Uveljavljanje ustavnih amandmajev

Pri snovanju notranje zakonodaje in tudi v praksi se bomo zavzemali za pristne samoupravne odnose, ki bodo ohranili enotnost in enakomeren razvoj podjetja in vseh njegovih delov.

Odločno se bomo spoprijeli z vsakim, ki bo hotel oportunistično in z nekaterimi osebnimi gledanji zavirati, ignorirati za večino sprejemljive samoupravne in poslovne koncepte, kot jih želimo uveljaviti v aktih o ustanavljanju TOZD in odnosih med podjetjem in njegovimi deli.

2. Ekonomska vprašanja

Izhajati moramo iz dejstva, da je Mercator zrasel, poleg integracij, po zaslugi preiščenih ekonomskih poslovnih rešitev in solidarnosti vseh poslovnih enot.

Komunisti se bomo zavzemali, za tako nadaljnjo rast Mercatorja in vseh njegovih delov, ki bo temeljila na okvirni, ekonomski politiki in naših usklajenih potrebah z možnostmi. Vztrajali bomo pa na izdelavi kratkoročnega in srednjeročnega razvojnega

programa Veletrgovine Mercator in vseh njenih delov, na vseh področjih.

Ob tem pa moramo zastaviti tudi svoj vpliv za razrešitev in osvetlitev nekaterih vprašanj:

a) Kako smo organizirani strokovno in administrativno za izvajanje nalog s področja tekoče poslovne politike in razvojnih nalog?

b) Kako smo odgovorni za neposredno delo, ki ga opravljamo na vseh delovnih mestih, posebej pa na delovnih mestih, kjer strokovno vodimo in organiziramo delo?

Komunisti smo dolžni ocenjevati gospodarske razmere svoje organizacije s širših vidikov: proučiti moramo realen gospodarski položaj lastne organizacije, ga postaviti v okvir splošnega položaja trgovine, še zlasti pa sorodnih organizacij.

3. Idejno politično izobraževanje in delo

Da bi bili sposobni izdatneje razvijati samoupravne odnose in vnašati v našo poslovno politiko in v vsakodnevno življenje ustavne spremembe, moramo najprej sami dobro poznati novejšo zakonodajo, razvojne tokove delavskega samoupravljanja in idejne korenine našega samoupravnega socializma.

Komunisti bomo neposredno delovali tudi v drugih organizacijah, zlasti v sindikatu in v mladinski organizaciji in se v okviru teh organizacij zavzemali za take programe njihovega delovanja, ki bodo izhajali iz samoupravne organiziranosti naše družbe.

4. Kadrovska politika

Na tem področju moramo dosledno uresničevati sklepe organov ZK, ki so bili sprejeti na področju kadrovske politike, kjer je bilo ugotovljeno, da je izpolnjevanje, oblikovanje in izvajanje kadrovske politike vedno ena izmed osrednjih dejavnosti ZK.

Zato moramo zaostri predvsem spoštovanje in dosledno izvajanje obstoječe zakonodaje iz tega področja. Izdelati program kadrovske politike kot element osnovne politike podjetja in razvojne načrta podjetja, pri kadrovanju pa uveljaviti moralne, politične in strokovne kriterije za vse kadrovske strukture, predvsem pa za vodstvene in vodilne kadre.

5. Socialna politika

Vsakega delavca moramo videti kot celovito osebnost. Zato se moramo z vso odgovornostjo in z občutkom za velike in drobne človeške probleme zanimati za razmere svojih sodelavcev in jim po najboljših možnostih tudi pomagati rešiti probleme, ki jih tarejo.

a) Zavzemali se bomo za pošten delitvene odnose in za tak princip nagrajevanja, ki bo temeljil na splošnih družbenih normah, poslovni uspešnosti celotne organizacije in delu te organizacije ter individualnih rezultatih dela. Pri tem moramo zlasti paziti na enakovredno ob-

ravnavanje posameznih oddelkov, služb in se zoperstaviti vsakemu poskusu izsiljevanja, podcenjevanja drugih delovnih skupin in posameznikov.

b) Stanovanjska problematika je še vedno v ospredju odprtih vprašanj. Pri tem je treba vztrajati na pravično zasnovanem samoupravnem aktu, ki bo urejal delitev stanovanjskih posojil in drugih oblik reševanja stanovanjske problematike. Hkrati pa se bomo zavzemali za optimalne možnosti pri zajemanju namenskih sredstev za stanovanjsko izgradnjo in bogatitev teh sredstev prek raznih oblik in predpisov o bančnem stanovanjskem poslovanju.

c) Na enak način je potrebno skrbeti za razmere na delovnem mestu, za higiensko-tehnično varstvo ter pospešiti možnosti za bolj množično in ceneno letovanje delavcev.

d) Vplivati moramo na ustrezne službe, da bodo poskrbele za neposrednejše zdravstveno varstvo in preverjanje zdravstvenega stanja delavcev.

6. Razvoj ZK in članstva

Na tem področju dela lahko ugotavljamo, da imamo zaposlene veliko mladine, katero bi lahko vključili v naše delo in povečali število članstva v naši organizaciji. To velja posebno za enote z večjim številom članov kolektiva, v katerih pa dejansko ni nobenega člana ZK.

Zato mora biti pismo naša spodbuda za obojestranski proces — tako v izločanju neaktivnih in pasivnih članov, kot pri sprejemanju novih članov.

V najkrajšem času moramo ustanoviti organizacijo ZK za podjetje kot celoto, kot je že to nakazano v našem akcijskem programu.

7. Obveščanje članov delovne skupnosti

Predpogoj za boljše samoupravno organiziranje naše delovne skupnosti je objektivno, dosledno in sproti informiranje članov kolektiva. Poleg osrednje pismene oblike glasila »Mercator«, ki je doslej opravil le del zahtev po dobrem informiranju, je potrebno vztrajati pri stalnih oblikah ustnega informiranja, pri kratkih konzultivnih delovnih in političnih sestankih. Pri tem se morajo angažirati vsi komunisti in zahtevati od vodij delovnih procesov, od samoupravnih in političnih funkcionarjev, da bodo večali svoj krog sodelavcev pri reševanju vseh bistvenih, gospodarskih, samoupravnih in podobnih vprašanj, hkrati pa spodbujali kolektiv k ustvarjanju gospodarske in samoupravne politike in tudi odgovorno in vestno prenašali predloge delavcev na mesta samoupravnega in političnega odločanja. Naše informacije morajo biti aktualne, popolne, celovite, pravočasne, pristne, predvsem pa razumljive tudi tistim, ki v svojih vsakdanjih poslih nimajo opraviti z zadevnim poslom in ki v preteklosti niso imeli možnosti, da bi se primerno izobrazili.

TOZD PE Preskrba Tržič

(Nadaljevanje s 6. strani)

potrebno vsekakor upoštevati že sprejete lastne obveznosti TOZD.

Po obeh poročilih je predsednica zbora tovarišica Cerarjeva pozvala navzoče k razpravi. K besedi se je prijavil Marjan Gradišar, ki je nazorno razložil pomen in namen današnjega zbora, spodbudil navzoče k sodelovanju na današnjem zboru, prav tako pa tudi v prihodnje, saj postaja taka neposredna oblika odločanja posledje vsakodnevna praksa.

Z raznimi pojasnili so v razpravi sodelovali tudi tovariši Mirko Rupelj, med gosti iz občinskih organizacij pa Ivko Bergant, predsednik občinskega sindikalnega sveta. Rekel je:

»GRE ZA RAZŠIRITEV SAMOUPRAVNIH PRAVIC NA VSAKEGA ČLANA KOLEKTIVA«

»V naši občini se je v zadnjih nekaj letih zaradi različnih spodbud pojavilo precej dislociranih enot z različnimi obsegi pravic kolektivov in njihovih samoupravnih organov.

Zato smo pri nas tem bolj toplo pozdravili ustavna dopolnila.

Vemo, da vladajo med vašo enoto in matičnim podjetjem Mer-

cator zelo dobri samoupravni odnosi. Vemo tudi, da ste kmalu začeli zelo uspešno prilagajati notranjo zakonodajo ustavnim dopolnilom. In rezultat takega dela je tudi dejstvo, da v tržiški občini prvi ustanavljate TOZD. To je dobro za občino, v vas bodo videli drugi zgled, za seboj boste potegnili vse tiste, ki so šele na začetku poti ali pa še sploh ne razmišljajo o ustanovitvi TOZD. Sodimo, da bi obrati, ki imajo temeljne pogoje, morali ustanoviti TOZD.

Ne gre le za ustanovitev TOZD. Gre za veliko več, za razširitev samoupravnih pravic na vsakega člana kolektiva.

Za vašo enoto smo že doslej ugotavljali, da ste imeli razvito visoko stopnjo samouprave in demokratičnosti, saj ni bilo nikdar v enoti nobenih nasprotij. Zato za vas današnje dejanje in vse posledice ustanovitve TOZD ni nobena obremenitev. Nalagate si pa odgovornost, ker bo posledje vsak med vami odgovarjal za svoj da ali ne.«

S takimi priznanji in napotilom je zbor potem glasoval za ustanovitev TOZD. In za svojo TOZD so glasovali enoglasno vsi prisotni člani kolektiva.

I. V.

Kaj delamo člani Zveze komunistov?

V začetku novembra so dobili sekretarji osnovnih organizacij ZK v poslovnih in obratnih enotah dve pismi: eno smo napisali v uredništvu glasila Mercator, drugega pa je napisal v imenu sekretariata osnovne organizacije ZK OE Mercator, njen sekretar.

Na vsako pismo, tako velevaljo pravila o lepem vedenju, je potrebno tudi odgovoriti. V uredništvu pa smo dobili le pošto iz osnovne organizacije ZK Tržič, bili smo na sestanku osnovne organizacije OE Mercator in pogovarjali smo se s sekretarko osnovne organizacije Emba (o vsem tem poročamo posebej). Sekretarju osnovne organizacije ZK OE Mercator pa na njegovo pobudo ni odgovoril nihče.

Pismi, ki sta po naši sodbi vljudno napisani, imata veliko skupnega. Njuna vsebina je spodbuda za aktivnejše delo in idejno politično angažiranje članov ZK pri obravnavanju in reševanju vseh akutnih vprašanj, ki zadevajo stabilizacijo gospodarstva, nov samoupravni red, humane socialistične odnose med nami.

Sicer pa presodimo sami, ko bomo prebrali njuni vsebini!

UREDNIŠTVO GLASILA MERCATOR

Spoštovani tovariš sekretar!

V naslednji številki našega glasila Mercator (tekoča bo izšla v naslednjih dneh), želimo posvetiti osrednji prostor dejavnosti ZK v Mercatorju. Posebej nas bo zanimalo, kako so osnovne organizacije ZK pa tudi druge družbenopolitične organizacije razpravljale o pismu predsednika ZK Jugoslavije in izvršnega biroja predsedstva ZKJ kako so pismo aplicirale na lastne razmere in kakšna je vsebina delovnih načrtov za prihodnje delovanje članov ZK.

Prosim vas, če nam do 14. novembra pošljete o tem pismene prispevke ali pa zapisnike sestankov in akcijske programe. Če pa se želite raje pogovoriti o vašem delovanju, nas obvestite telefonsko na številko 61-937 ali na naslov: Uredništvo glasila Mercator, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3.

Hkrati vas prosimo, tovariš sekretar, da v vaši enoti tudi vi podprete našo že večkrat izraženo željo po boljšem, bolj neposrednem sodelovanju enote z glasilom Mercator. Pri tem ne mislimo in ne pričakujemo že kar napisanih člankov, čeprav nam z njimi najbolj pomagata pestriti in bogatiti časopis, ampak nam lahko pomagata tudi tako, da nas povabite na pomembnejše sestanke samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij in bomo mi potem napisali članek; pošljite priložnostno in razpoložljivo fotografijo, opozorite na zanimive dogodke v enoti, bodisi da boste odprli nov objekt, ali obnovili prodajalno ali del obrata, ali začeli z večjo investicijo, kupili nov zanimiv stroj, opozorite na nekatere zanimivosti s področja notranjih odnosov, o življenjskih in delovnih jubilejih vaših delavcev..., skratka, o vseh velikih in drobnih dogodkih, ki zrcalijo samoupravno življenje in delo vašega kolektiva.

Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da je objektivno vsestransko obveščanje osnova za dobro samoupravno sožitje kolek-

tiva in da smo, še posebej člani ZK, dolžni za to več storiti.

Se enkrat se vračamo na izhodiščno željo tega pisma in vas prosimo, da nam jo pomagate uresničiti.

S tovariškimi pozdravi.

Ljubljana, 3. 11. 1972

Odgovorna urednica
Ivanka Vrhovčak

VSEM OSNOVNIM ORGANIZACIJAM ZK V VELETRGOVINI MERCATOR

Člani osnovne organizacije ZK Mercator Ljubljana so na svoji konferenci, dne 7. marca 1972 dali pobudo vsem OO ZK v podjetju, da se ustanovi skupni organ ZK v podjetju — svet ZK Veletrgovine Mercator, ki bo sestavljen po paritetnem sistemu.

Ta pobuda in sprejet akcijski program OO ZK Mercator je bil objavljen v našem glasilu Mercator št. 3 — marec 1972.

Ker navedena pobuda ni bila obravnavana na sestankih OO ZK enot, razen, kolikor vemo, v enoti Preskrba Tržič, ponovno predlagamo, da OO ZK enot razpravljajo o navedeni pobudi in pošljejo čimprej svoje mnenje oz. predloge za člane sveta.

Sodimo, da v Mercatorju potrebujemo tak organ ZK, da bi lažje, učinkovito in konkretno utrjevali delavsko samoupravljanje in urejali odnose, ki izvirajo iz ustavnih amandmajev in naše nove notranje zakonodaje. Vse to je v središču pozornosti v naši delovni skupnosti, zato se po našem mnenju mudi z ustanovitvijo skupnega organa ZK v Mercatorju.

Prosim, da predloge pošljete na sekretariat OO ZK Mercator Ljubljana, Aškerčeva 3.

Ljubljana, dne 3. 11. 1972.

Za OO ZK OE Mercator

Sekretar:
Marjan Pogačnik

Dostavljeno:

1. OO ZK Emba, Ljubljana, Celovška 50
2. OO ZK Gradišče, Trebnje na Dol.
3. OO ZK Metlika, Cesta bratstva in enotnosti
4. OO ZK Panonija, Ptuj, Osojnikova 1
5. OO ZK Preskrba, Tržič, Trg svobode 27
6. OO ZK Standard, Novo mesto, Glavni trg 3
7. OO ZK TMI, Ljubljana, Mesarska 1
8. OO ZK Trgopromet, Kočevje, Ljubljanska 10
9. OO ZK Vrhnika, Vrhnika
10. OO ZK Idrija

ENOTNA AKCIJA IN STALIŠČA SO PRI NAS POTREBNA

Morda bo kdo v obrambo zaročantil: »Kaj si le predstavljajo tam, v Aškerčevi 3, da naslavlja pisma in izsiljuje partijsko disciplino!«

Priznajte, pobuda osnovne organizacije ZK OE Mercator bi lahko bila tudi pobuda, na primer osnovne organizacije ZK TOZD Panonija Ptuj, ali TOZD Preskrba Tržič itd. Ne glede na to, kdo jo daje, pa velja o njej

razpravljati in jo potem, po predudarku, odkloniti ali pa sprejeti.

Toda, še vedno se mi zdi, da bi bilo koristno organizirati skupen organ ZK v Mercatorju, saj menim, da vsi čutimo potrebo po ustvarjanju pogojev za enotnejše delovanje članstva ZK v Mercatorju, za enotno idejno politično opredelitev komunistov do pomembnih aktov, s katerimi si urejamo naše prihodnje samoupravne odnose in prakso in za enotno politično akcijo pri preprečevanju in odklanjanju vseh ravnanj, ki bi bila v škodo našemu poslovnomu sožitju, ki bi bila v nasprotju z vso globoko vsebino in pomenu nove ustave in stališči naših osrednjih organov ZK Jugoslavije in ZK Slovenije in bi vnašale med nas dvome, zmedo, nesigurnost, omalovaževanje v koristnost te ali druge zadeve.

Taka enotna akcija in stališča so pri nas potrebna. Že doslej smo morali v Mercatorju živeti v takem sporazumevanju. V prihodnje, z uzakonjenim samoupravnim sporazumevanjem pa bo usklajevanje posameznih interesov in poenotenje stališč ter sporazumno poslovno in samoupravno obnašanje vsebina vsega našega življenja in dela.

Se vam ne zdi, da potem potrebujemo organizacijsko obliko, kjer se bomo komunisti dogovorili za naš potreben delež v tej vsebini?

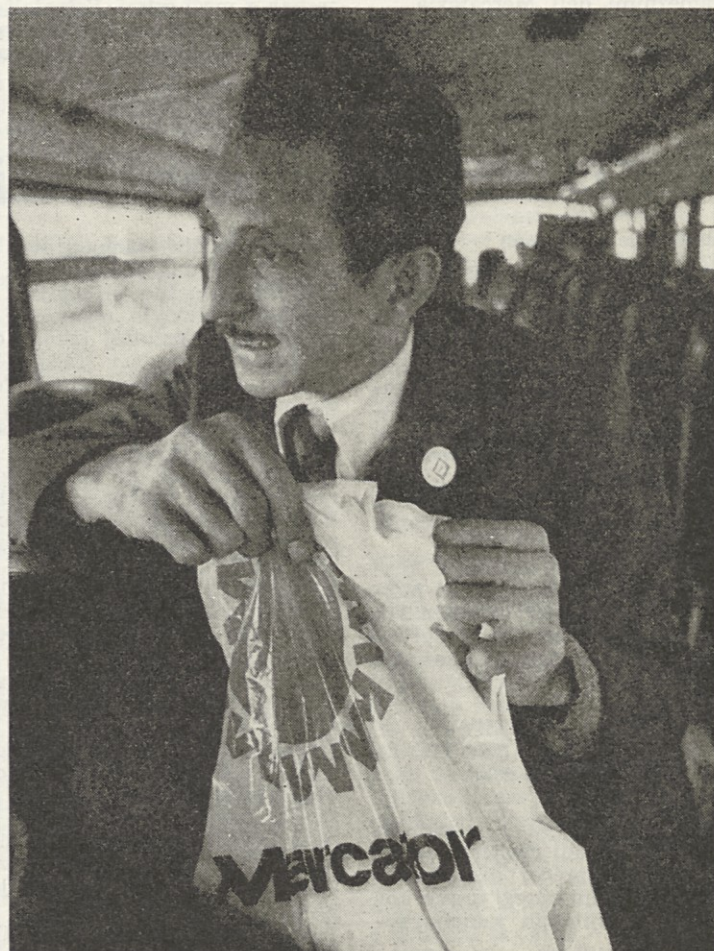
In čemu potem prepuščamo času čas prav zdaj, ko je potrebno takoj reagirati in se dejavno pridružiti vsem naprednim silam v Jugoslaviji, ki hočejo in morajo uravnati gospodarsko ravnovesje

in v naši samoupravni praksi uveljaviti poštene človeške odnose.

NI POBUD ZA ORGANIZIRANO DELOVANJE

Na naših delovnih mestih, v skladišču, v pisarni, v trgovini, v kabini tovornjaka, preprosto in aktivistično govorimo o potrebi po večji dejavnosti članov ZK; se zgražamo, da kaj več ne storimo, celo naštevamo, kaj bi bilo potrebno opraviti, kako bi nekaterim (ne konkretno!) veljalo izprašati vest; domišljamo si, da smo samo mi prebrali pismo, da se to, kar našteva pismo, nas sploh ne tiče in četudi kaj pokritiziramo, ali oportunistično molčimo in se izmikamo izjavljanju tedaj, ko je za to čas in tam, kjer je mesto za odkrite razprave, delamo to v »interesu stvari«. Čakamo drug drugega, da bo šel po kostanj v žerjavico in ustvarjamo vzdušje, češ, saj se ne izplača, vse skupaj je spet vihar v kozarcu vode.

In konec koncev, ne pričakujemo, da bo eden, dva ali skupina komunistov prišla na sedež uprave, samoupravne in politične organizacije v enoti ali podjetju in rekla: »Zdaj pa je tega zadosti! Želimo biti bolj dejavni, te in te naloge moramo opraviti, o tem se moramo nedvoumno pogovoriti, do tega in tega moramo zavzeti stališče...« Tega ne pričakujemo, čeprav bi to želeli in lahko smo prepričani, če bi bili taki člani ZK, tako poštene do svoje pripadnosti in poslanstva ter tako za- (Nadaljevanje na 9. strani)

Zadovoljen je s polno Mercatorjevo vrečko potoval na izlet v Postojnsko jamo, ki ga je za invalide pripravil Nedeljski s pomočjo nekaterih slovenskih podjetij

Kaj delamo člani Zveze komunistov?

(Nadaljevanje z 8. strani)

vzeti za skupne probleme, potem taka hoja na »forume« niti ne bi bila potrebna.

Pričakujemo pa lahko, da bodo »nekaj« napravili sekretariati osnovnih organizacij, predvsem pa njihovi sekretarji kot pobudniki in organizatorji delovanja ZK. In to »nekaj« ni namigovanje na senzacije, ni naslajanje v pričakovanju, kako bomo temu ali drugemu »oprali glavo« in se sploh šli razsodnike drugim, sebi, seve, pa v nobenem primeru ne, itd., itd.

MED KOLEKTIVOM IN S KOLEKTIVOM

V razmišljanje o tem se mi ves čas vpletajo minuli zbori delovnih ljudi, kjer so ustanavljali TOZD in zelo dosti govorili o prihodnjih samoupravnih odnosih, katerih nosilci bodo neposredno delovni ljudje. Takoj velja poudariti, da so bili vsi naši zbori skrbno pripravljeni, da so mnogi z vso požrtvovalnostjo pojasnjevali članom kolektiva pomen ustanavljanja TOZD, da so zbori lepo potekali, skratka, da so uspeli. Žal pa so delavci iz nevodstvenih in nevidilnih delovnih mest manj razpravljali.

Priznati moramo, da je presajanje ustavnih amandmajev v življenje organizacij težko, težje razumljivo, da je veliko lažje razpravljati o stvareh, ki jih dnevno srečujemo v procesu dela. Toda iskati vzroke za manjšo zgovornost na zboreh le v tem, je voda na mlin tistim posameznikom, ki se še vedno posmihajo določilom ustavnih amandmajev o neposrednem samoupravljanju delavcev. Predvsem gre za »ne-navajenost« delavcev, da bi javno spregovorili, ker smo se tudi mi

redkeje sestajali na zboreh, da bi bili živo zainteresirani za probleme, ki so naša skupna zadeva, da bi začutili, da jih delovni predsednik na zboru ne spodbuja k besedi zaradi lepšega, da bi se potem reklo, saj »smo zadostili vsem zahtevam demokratičnosti«. In vendar bomo poslej večkrat sedeli na zboru in se morali na strokovno pripravljen predlog ali celo več alternativnih predlogov o neki zadevi odločiti. To odločanje pa ni le dviganje rok. Saj smo tako že večkrat naglasili, mar ne? Pomeni, da naše hotenje in volja, da je treba samoupravo približati delavcu, zahteva tudi več neposrednega dela med kolektivom, s člani kolektiva, s delavci, več razgovorov, več pojasnjevanj in tudi narobe, več vprašanj, večje umsko naprežanje — stvari razumeti. In popolnoma razumljivo je, da bodo pri tem lahko več storili tisti, ki imajo več znanja, večjo izobrazbo, ki so tudi sicer politični funkcionarji in ki tudi opravljajo odgovornejše delo.

V tem je, po moje, temeljna vsebina delovanja članov ZK v delovni organizaciji. To je med drugim tisto »nekaj«, kar morajo poukreniti sekretarji osnovnih organizacij ZK, tam, kjer še niso, oziroma tam, kjer so mislili, da je dovolj, če to opravijo z enim sestankom.

In slednjič: o vsem tem, o dejavnosti članov ZK sredi kolektivnega življenja bi radi pisali v našem časopisu, če bi nas vse osnovne organizacije ZK obveščale o svojem delu in seveda, če bi se vodstva osnovnih organizacij, z izjemo tistih, o katerih pišemo posebej, zavedala svoje odgovornosti pred članstvom in vsem kolektivom.

I. Vrhovčak

Mitja Fajdiga, predsednik mladinskega aktiva pri PE Preskrba: »Združeni v mladinski organizaciji bomo lažje reševali svoje probleme...«

AKTIVNEJŠA MLADINA

V PE Preskrba so ustanovili mladinski aktiv, ki bo v kratkem sprejel svoj akcijski program

Tržič, oktober — Mladi iz poslovne enote Preskrba so se opogumili in po nekaj letih ponovno ustanovili mladinski aktiv. Res, da niso to storili samoiniciativno, toda kljub temu so pripravljeni delati in se vključevati v akcije, ki si jih bodo postavili v akcijskem programu. Pobudo za formiranje mladinske organizacije so dali Osnovna organizacija ZK in sindikata v enoti ter Občinska konferenca ZMS Tržič.

Konec septembra se je nekaj mladih udeležilo razgovora s tovarišem Jožetom Klofutarjem, predsednikom Občinske konference ZMS Tržič, ki je uvodoma povedal nekaj besed o pomenu ustanovitve aktiva in o programu dela Občinske konference ZM, in s tovarišem Ivkom Ber-

gantom, predsednikom Občinskega sindikalnega sveta. Navzoči so bili tudi tovariši iz kolektiva: direktor Jože Mokorel, sekretar OOK Marjan Gradišar in predsednik OOS Anton Frantar.

Na omenjenem razgovoru je bila mladim s strani kolektiva zagotovljena tako moralna kot materialna pomoč. Beseda je tekla tudi o mladinski članarini, ki naj bi se uvedla, seveda po predhodni odločitvi ostalih mladincev.

Vsi štirje predstavniki mladih, Mitja Fajdiga, Marija Fajfar, Marija Dolinar in Vinko Bergant so prevzeli funkcijo članov iniciativnega odbora, ki je v enem mesecu pripravil potrebno gradivo in dokumentacijo za sklic ustanovne konference.

Visok odstotek udeležencev

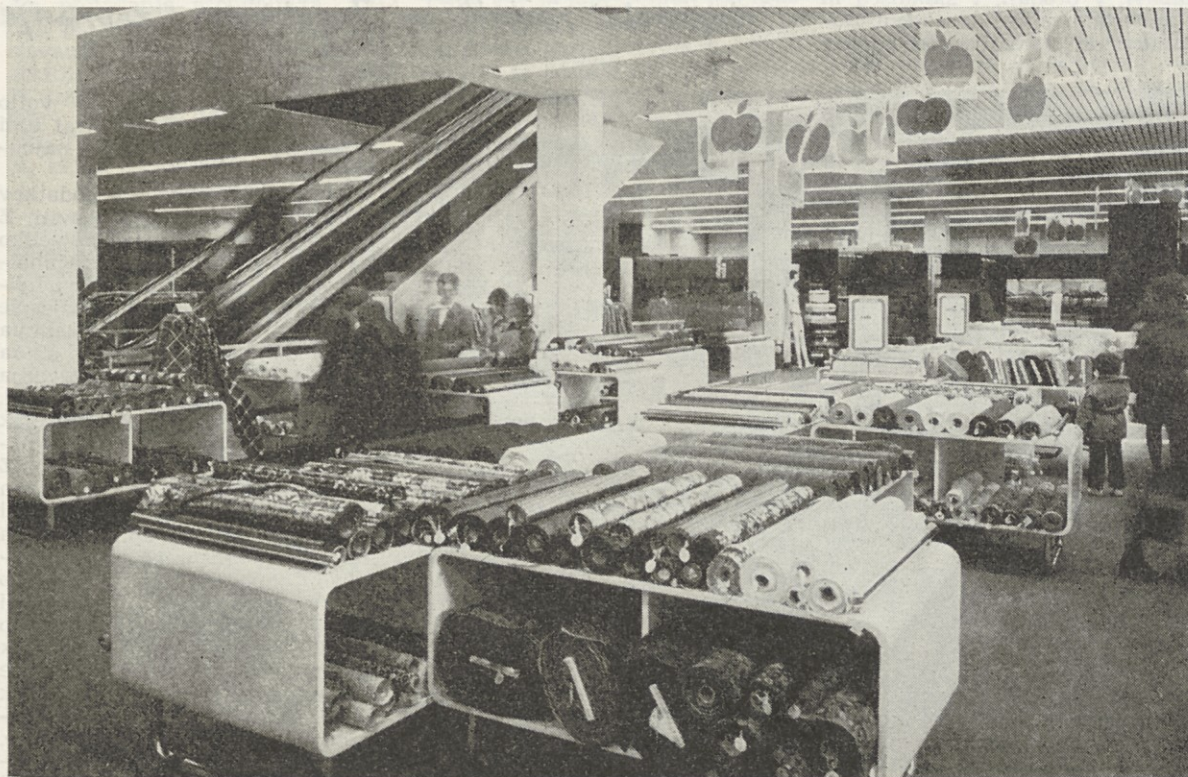
Ustanovna konferenca je bila v dvorani Občinskega sindikalnega sveta. Prišlo je 50 mladincev od 76, kolikor jih je v enoti. Vsi so si bili enotni, da je mladinska organizacija v kolektivu potrebna in niso skrivali navdušenja, da bodo imeli svojo organizacijo, ki bo zastopala interese mladih, ki se bo tako v kolektivu kot na terenu vključila v samoupravno in politično življenje.

Za predstavnika aktiva so soglasno izvolili tovariša Mitjo Fajdiga in še šest članov v izvršni odbor. Mitja ima dvaindvajset let. Je trgovski pomočnik v eni izmed tržiških prodajaln, poleg tega pa obiskuje še izredno srednjo komercialno šolo.

Mladinska članarina

Mladi so se na ustanovnem sestanku dogovorili tudi o članarini, ki naj bi znašala 5 din mesečno, s to izjemo, da je učenci ne plačujejo. Program dela bodo izdelali v kratkem, do tedaj pa se bodo vključevali v akcije Občinske konference.

Izražena je bila tudi želja o sodelovanju z ostalima dvema aktivoma v Tržiču, z aktivom Bombažne predilnice in tkalnice in mladinskim aktivom Tovarne obutve Peko.

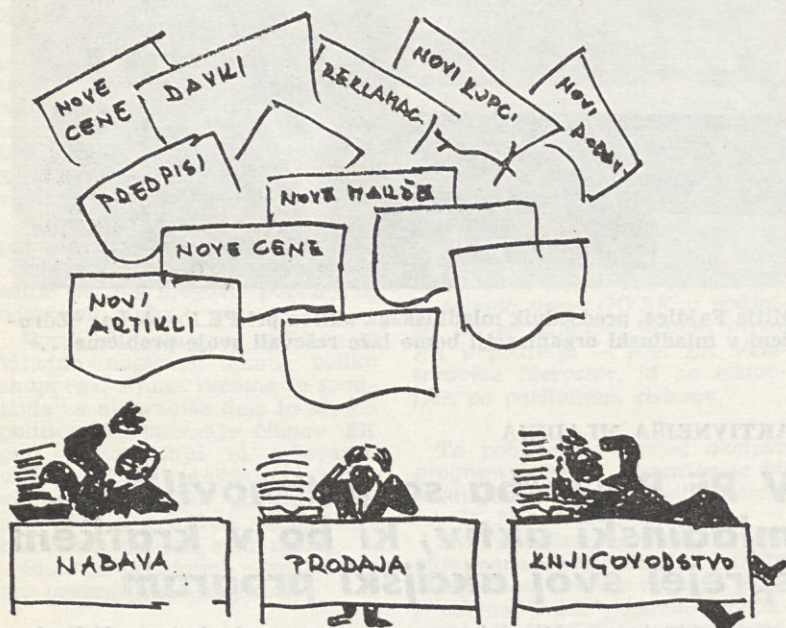

Treba se je bilo odločiti: ali posneti oddelek z metražnim blagom tedaj, ko je nabito poln kupcev ali tedaj, ko sameva. Tokrat smo se odločili za drugo, da bi lahko pokazali tudi ta lepo razporejen in založen oddelek beograjske veleblagovnice

NCR - Century 200 naš novi sodelavec

Naše podjetje se je odločilo za nakup sodobnega računalnika in s tem pri zaposlenih vzbudilo vrsto ugibanj o pretehtanosti oziroma utemeljenosti take investicije. Kje so pravzaprav tisti vzro-

mi nosilci administrativnih poslov. Osnovno gibalno pri klasičnem administrativnem poslovanju je in ostane človek, ta pa meja svojih fizičnih in intelektualnih sposobnosti ne more venomer pri-

ki, ki danes silijo podjetja k tovrstnemu nakupu.

Elektronska obdelava podatkov
— snobizem ali nujnost

Marsikdo se danes upravičeno sprašuje, ali je uvajanje elektronske obdelave podatkov v poslovanje sodobnega podjetja nujno. Posebej še, če pri tem pomisli na velike stroške in obsežne in dolgotrajne priprave, ki jih taka obdelava zahteva. Mar ne bi bilo mogoče istih rezultatov doseči tudi z ustreznim povečanjem števila zaposlenih. Teoretično bi sicer to morda šlo, praktično pa ne. Vedeti namreč moramo, da vsako večanje obsega poslovanja povzroči tudi ustrezno povečanje administrativnega dela in še močnejše zapleta že tako zapletene odnose in zveze med posamezni-

lagajati vse večjim in večjim zahtevam. Za dodatno delo si mora dobiti pomočnika, ta mu sicer odvzame del njegovega dela, mu pa naloži vrsto novih dolžnosti, kot so razdelitev posla, priprava poslovnika, način izmenjave informacij in podobno. Informacije o poslovanju podjetja, o bistvenih poslovnih dogodkih, o stanju podjetja se prično drobiti, nastajajo enote in sektorji, ki se posvetijo izključno določenim fazam poslovanja, nabavi, prodaji, skladiščenju, knjigovodstvu. Vsak tak na novo ustanovljeni oddelk si organizira svoje vire podatkov za nemoteno poslovanje; kartoteke artiklov se, na primer pojavijo kar v štirih različnih oddelkih v nabavi, v prodaji, v skladišču in v materialnem knjigovodstvu. Dokument, ki spremlja, na primer

Računalnik je že pri hiši. Za enkrat je še varno zapakiran, kmalu pa ga bomo videli brez embalaže in pri delu

nabavo artiklov, mora po novem krožiti skozi vse štiri oddelke, sicer ne bodo skladiščna stanja povsod ažurirana. Pojavlja se torej množica dokumentov in potrebe so nove in nove moči, da bi bilo poslovanje kolikor toliko ure-

jeno. Zaradi ozke specializacije administrativnih moči je vodjem oddelkov in vodjem celotne delovne organizacije marsikdaj zelo težko pretehtano odločiti o izjemnih, nujnih in dostikrat tudi zelo hitrih poslovnih prijemih,

Reklamacije:

Nepopolni podatki = Izgubljeno zaupanje

Elektronska obdelava podatkov je pri nas šele v povojih. Organizatorji (z leve proti desni) tovariš Rudi Corn, Milovan Nikolič, Rudi Ogrin, ki je vodja elektronskega centra in Janez Obed imajo polne roke dela, kajti vse je treba do potankosti preštudirati. Ni daleč čas, ko bodo v centru »zaropotali« stroji

saj navadno nimajo na voljo VSEH podatkov in dostikrat tudi razpoložljivi podatki niso najnovejši.

Elektronska obdelava podatkov skuša vse te težave odpraviti. Z velikimi hitrostmi in z veliko zmogljivostjo je sodobni računalnik sposoben v enem dnevu obdelati enodnevno poslovanje še tako velikega podjetja. Pri tem pa je pomembno predvsem to, da za spremljanje celotnega poslovanja uporablja enotne vire informacij. Nič več ni torej štirih kartotek artiklov, nič več ni različnih kartotek dobaviteljev in kupcev. Z novimi podatki o dospelem in prodanem blagu je treba ažurirati le eno kartoteko, shranjeno na magnetnem pomnilniku računalnika. Ker vodi računalnik zalogo vseh artiklov, se skladiščniku ni treba več ukvarjati z evidenco uskladiščenega blaga, računalnik sam določa, kaj na naročilnici je dobavljeno in kaj ni. Računalnik tudi sam opozarja, kdaj so zaloge blaga v skladišču tako majhne, da je treba misliti na novo naročilo. Račun za poslano blago sledi blagu še isti dan. Pri takojšnjih plačilih obračunava cassasconto (Nadaljevanje na 11. strani)

NCR - Century 200 naš novi sodelavec

(Nadaljevanje z 10. strani)

avtomatsko, vse zapadle račune pa v vnaprej določenih rokih opomni in iztoži. Terjatve dobaviteljev skuša najprej kompenzirati in, kadar je kompenzacija mogoča, sam napiše predlog za njo. Ostale terjatve neprestano spremlja in opozarja na njihovo morebitno zapadlost. Ker so tako ob koncu poslovnega dne obdelani vsi dogodki, so tudi vsa dnevna in periodična poročila vedno ažurna in točna. Podatki o stanju podjetja postanejo tako natančni, in rabijo res lahko kot prepričljiva osnova za nadaljnje poslovne odločitve.

Pri tem pa je seveda nesmiselno misliti, da vse te naloge računalnik lahko sam opravi. Računalnik je samo zelo hitro orodje brez trohice lastne ustvarjalne

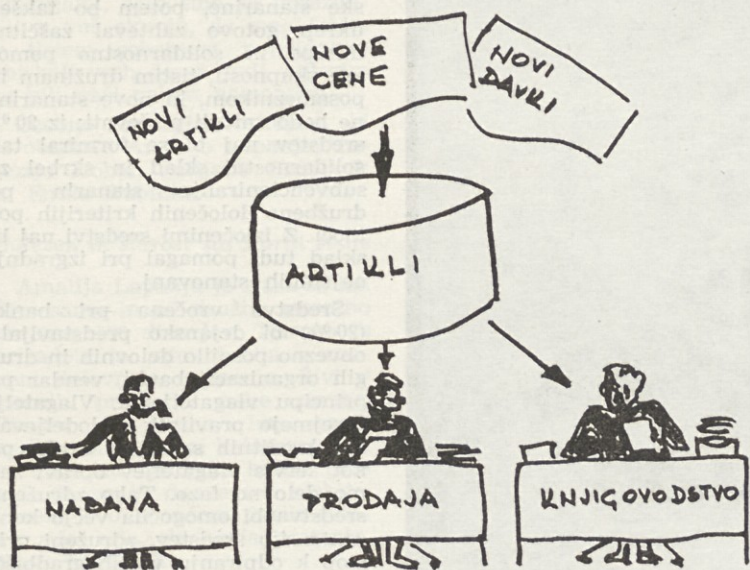
časa izgubile z mehanskim pregledovanjem in knjiženjem dokumentov, bodo v prihodnje lahko veliko bolj ustvarjalno sodelovale pri pripravi podatkov za elektronsko obdelavo in pri analizi dobljenih rezultatov. Pri tem je treba še posebej poudariti, da je glavna prednost uvedbe elektronske obdelave podatkov predvsem urejanje poslovanja in s tem v zvezi tudi omogočanje urejenega razširjanja poslovanja, ne pa skrajšanje potrebnih delovnih mest v poslovni administraciji. Jasno pa je, da taka uvedba zahteva pri precejšnjem številu zaposlenih spremembo dosedanjih delovnih navad in prilagajanje na nova pravila poslovanja.

Elektronska obdelava podatkov postaja tudi v Jugoslaviji neizogibno dejstvo. Dosedanje analize jasno kažejo, da podjetja z uve-

Kakšen bo Mercatorjev računalnik?

Vodstvo podjetja se je odločilo za ameriško tvrdko NCR. Izbralo je računalnik srednjih zmogljivosti Century 200. Njegova bistvena sestavina je hitri pomnilnik s

kar nekaj desetstič petmestnih števil med seboj. Za shranjevanje stalnih podatkov o artiklih, dobaviteljih, kupcih in podobno uporablja počasne pomnilnike: magnetne diske in trakove. Zmogljivost vseh teh v določenem tre-

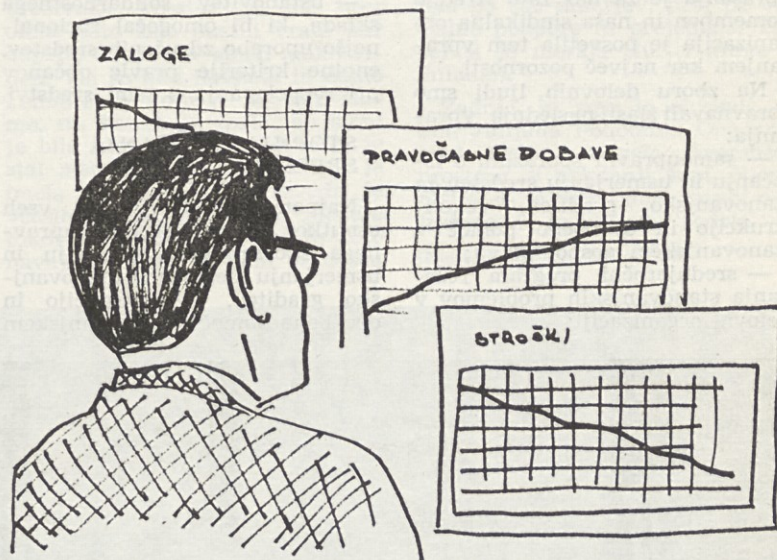

moči. Svoje zmogljivosti lahko pokaže samo v rokah res sposobnih mehanikov: organizatorjev, programerjev in operaterjev. Vsi ti seveda odgovarjajo samo za način poslovanja računalnika. Vedeti pa je treba, da je način poslovanja lahko še tako dober, BREZ PRAVILNIH VHODNIH PODATKOV NI MOGOČE DOBITI DOBRIH IZHODNIH REZULTATOV. Administrativne moči, ki so doslej ogromno svojega

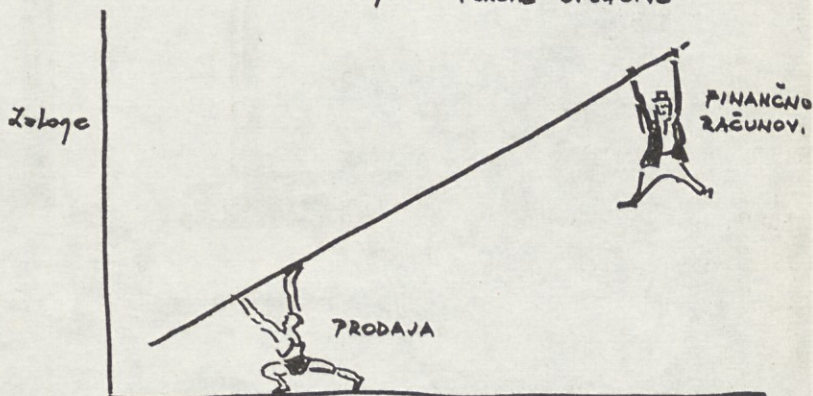
deno elektronsko obdelavo podatkov poslujejo uspešneje od drugih, predvsem pa se veliko lažje prilagajajo venomer se spreminjajočim razmeram na tržišču. Tisto, kar je bilo še pred leti ocenjeno kot snobizem nekaterih, je nenadoma postalo nujno zlo. Tudi pri nas je postalo osnovno pravilo poslovnih iger — vzdržati v vse hujšem konkurenčnem boju, za doseg tega cilja pa ne kaže izpustiti nobene možnosti.

V računalniških centrih so večinoma zaposleni mladi ljudje. In kako je pri nas? Fotografija zgovorno kaže, da imamo mlad kader

Premojna zaloge = izgubljeni posli
Prevelike zaloge = večina odredov

približno 32.000 spominskimi enotami, kar zadostuje na primer za kontrolo zalog in obdelavo vseh naročil v približno 30 minutah. Hitrost računanja v hitrem pomnilniku je izredno velika, saj zmore v eni sekundi pomnožiti

nutku priključenih enot presega 100.000.000 enot. Vsi vhodni podatki se vključujejo v magnetni trak, od koder se s hitrostjo 40.000 znakov v sekundi včitajo v pomnilnik. Vsi rezultati obdelave se izpišejo na posebnem tiskalu — printerju s povprečno hitrostjo 20 vrstic v sekundi. Edino delo, ki pri elektronski obdelavi podatkov teče razmeroma počasi, je luknjaenje vhodnih podatkov, saj dobro izvežbana luknjačica zmore v osmih urah zluknjati »komaj« okrog 100.000 znakov, to je toliko, kolikor jih računalnik »požre« v slabih 3 sekundah.

Pri nas bo zato pri luknjačih že od vsega začetka potrebno delo v dveh izmenah.

Kako bo tekel prenos poslovanja na računalnik?

Prenos poslovanja na računalnik bo razdeljen v več faz. V prvi fazi, ki naj bi bila dokončno zaključena do konca leta 1973, bo obdelano grosistično poslovanje podjetja. V drugi fazi bo obdelano detajlistično poslovanje, za kar bi se začeli organizacijsko pripravljati v sredini prihodnjega leta. Približno takrat naj bi se začele tudi priprave za uporabo izdelanih programov pri drugih poslovnih enotah s samostojnim

Samoupravni sporazum in odlok s področja stanovanjskega gospodarstva

V sindikatih smo se dolžni zavzeti za standard delovnih ljudi. Semkaj sodi tudi urejanje težkih stanovanjskih razmer velikega števila naših delavcev. Začetek načrtnega urejanja tega vprašanja je za nas zato izredno pomemben in naša sindikalna organizacija je posvetila tem vprašanjem kar največ pozornosti.

Na zboru delovnih ljudi smo obravnavali zlasti naslednja vprašanja:

- samoupravni sporazum o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev, rekonstrukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu;

- srednjeročni program reševanja stanovanjskih problemov v delovni organizaciji;

- izločanje najmanj 6 % od bruto osebnih dohodkov namenjenih za stanovanjsko graditev, kar pomeni zagotovitev, da se bo stanovanjska problematika lahko reševala načrtno;

- ustanovitev solidarnostnega sklada, ki bi omogočal racionalnejšo uporabo združenih sredstev, enotne kriterije pravic občanov pri razpolaganju s temi sredstvi.

STOPNJA IZLOČANJA SREDSTEV

Najpomembnejši izmed vseh osnutkov je osnutek samoupravnega sporazuma o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev, rekonstrukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem

gospodarstvu. Osnovno vprašanje, ki je vsebovano v samoupravnem sporazumu je *stopnja izločanja sredstev*, ki naj se predlaga v zvezi s sklenitvijo samoupravnega sporazuma. Predlog, ki ga je v tej zvezi mogoče zagovarjati in ki je bil sprejet tudi na zboru delovnih ljudi je, naj bi minimalna stopnja izločenih sredstev, potrebnih za stanovanjsko graditev v Ljubljani, znašala 6 % od bruto osebnih dohodkov zaposlenih.

Drugo vprašanje, ki je seveda ozko povezano z izločanjem sredstev je, kako razporediti tako izločena sredstva? Del tako zbranih sredstev naj bi se namreč uporabil za subvencioniranje stanarin, del za dajanje družbene pomoči ter del, ki naj bi ostal na razpo-

lago delovni organizaciji, seveda pa strogo namensko za potrebe stanovanjske izgradnje.

Dokument, ki ga predlaga v razpravo Skupščina občin in mesta Ljubljane, vsebuje predlog, da se 30 % sredstev nameni za obvezno vročanje pri banki, 30 % naj bi se zbiralo v solidarnostnem stanovanjskem skladu, medtem ko naj bi 40 % od vseh zbranih sredstev ostalo delovni organizaciji. Na našem zboru delovnih ljudi pa smo se odločili in sprejeli sorazmerje razdelitve: 20 %, 20 % in 60 %.

IZGRADNJA NAJEMNIH STANOVANJ

Če želimo spremeniti odnos na področju najemnih stanovanj in vsaj postopoma preiti na ekonomske stanarine, potem bo takšen ukrep gotovo zahteval zaščitne ukrepe in solidarnostno pomoč vse skupnosti, tistim družinam in posameznikom, ki nove stanarine ne bodo zmogli plačevati; iz 20 % sredstev naj bi se formiral tak solidarnostni sklad in skrbel za subvencioniranje stanarin po družbeno določenih kriterijih pomoči. Z izločenimi sredstvi naj bi sklad tudi pomagal pri izgradnji najemnih stanovanj.

Sredstva vročena pri banki (20 %) bi dejansko predstavljala obvezno posojilo delovnih in drugih organizacij banki, vendar po principu vlagateljstva. Vlagatelji sprejmejo pravilnik o dodeljevanju kreditnih sredstev, banka pa kot servis vlagateljev opravi samo delovno fazo. Tako združena sredstva bi omogočila večjo koncentracijo sredstev, združeni pristop k odpiranju večjih gradbišč, kasneje pa bi zagotovila posojila vlagateljem, ki posojila zaradi nizke kreditne sposobnosti delovne organizacije ne bi mogli dobiti.

60 % sredstev pa naj bi ostalo delovni organizaciji za neposredno reševanje stanovanjskih problemov znotraj delovnega kolektiva. Izdelan naj bi bil srednjeročni program stanovanjske graditve, posebno pozornost pa je treba posvetiti zlasti realnosti na- (Nadaljevanje na 13. strani)

Od tu prihajajo številke, ki nam povedo, kako smo gospodarili. Tokrat tovarišice na glavni knjigi nismo zmotili pri sestavljanju zaključnega računa, smo jih pa vseeno našli zatopljene v cel kup številke

NCR – Century 200 naš novi sodelavec

(Nadaljevanje z 11. strani)

obračunom. Tretja faza bo obsegala obračun osebnih dohodkov in se bo predvidoma začela v letu 1974. Mislim, da nismo pretirani optimisti, če računamo, da bo do konca leta 1975 na računalniku obdelano vse bistveno poslovanje podjetja.

Koliko ljudi bo potreboval nov oddelek za elektronsko obdelavo podatkov?

V končni obliki bo imel oddelek dva pododdelka. V prvem — projektnem, bo najverjetneje 1 organizator poslovanja, 3 organizatorji elektronske obdelave in 5 do 7 programerjev, v drugem — izvedbenem pa 1 vodja obdelave, 3 operaterji, 2 do 3 receptorji in približno 15 luknjačic na magnetni trak. Skupaj z vodjem in tajnico bo v oddelku približno 35 ljudi. Za vsa delovna mesta, razen za tista, ki zahtevajo posebno strokovno znanje (programerji,

operaterji, vodja obdelave) bodo sodelavci izbrani v domači hiši.

Ko bomo v naslednjih letih vgradili v naš sistem še daljinske priključke, ki bodo med seboj povezali posamezne TOZD, bo število sodelavcev še porastlo. O njihovi sistemizaciji pa bi bilo trenutno še prezgodaj govoriti.

Na koncu bi bilo potrebno dodati le to, da bo elektronska obdelava uspešna samo v primeru iskrenega in zavzetega sodelovanja vseh prizadetih v podjetju. Računalnik bo opravljal le tiste posle, ki mu jih bo posredoval programer, programer bo delal le po navodilih svojega organizatorja, ta pa bo zmogel kompleksno obdelati elemente poslovanja samo, če jih bo dobro poznal. Edini način spoznavanja pa so neprestani stiki s prizadetimi sodelavci, od njihove dobre volje bo torej marsikaj odvisno ali bo obdelava problema zadovoljiva ali ne.

Ko smo pred leti dobili pri TOZD poslovna uprava knjižne stroje Ascota, je bilo to pravo olajšanje za delavce, ker je to pomenilo konec zamudnega ročnega knjiženja. Kaj kmalu pa tudi ti stroji ne bodo več zadostili našim potrebam, kajti obseg dela je iz dneva v dan večji in to prav gotovo najbolj občutijo tovarišice Zinka Okorn, Zinka Snoj, Katja Zakotnik in Nevenka Blažič

Nihče ni potožil, da je siromak

Vojsko je vas, oddaljena le 12 kilometrov od Idrije. Čeprav nam je Idrijcem geografsko zelo blizu, pa nam je bilo, predvsem mladim, življenje prenekaterih ostarelih in socialno ogroženih ljudi v njej, popolna neznanka. Do tega zaključka smo prišli po obisku nekaterih izmed njih, ki smo jih idrijski mladinci skromno obdARILI z osnovnimi živili.

Daljš časa smo se Mercatorjevi mladinci iz Idrije pripravljali na to humano akcijo, ki smo jo izvedli v soboto 14. oktobra. Skupno s predstavniki OK ZMS Idrija smo se odpravili na Vojskarsko planoto, da obiščemo tiste, ki znajo živeti v zelo skromno socialno podporo oziroma tudi brez nje. Naslove teh oseb smo dobili od pristojnih organov pri občinski skupščini.

Vojsko je vas z raztresenimi kmetijami, zato smo se porazdelili v več skupin, da smo lahko v tistem sobotnem popoldnevu obiskali vseh deset ljudi, katerim so bili naši paketi namenjeni.

Osebo sem bila v skupini, ki je obiskala Amalijo Lapanja, Terezijo Kobal, Julijano Podobnik in Emila Rupnika.

Bolezen in starost sta storili svoje

Amalija Lapanja je stara 58 let. Živi sama in od družbe mesečno prejema 130 dinarjev. Telesno je prizadeta in zato ni bila v rednem delovnem razmerju. Živi v kletnih prostorih neke stavbe. Prostor je temen, ima samo majhno okno, skozi katerega pada svetloba na mizo, ob kateri presedi dneve in dneve ter kleklja. Vesela je bila našega darila (moke, riža, olja, sladkorja, testenin, prave kave...).

Pot nas je peljala naprej k Emilu. Emil živi sam z mamo. Star je komaj 31 let. Po bolezni, ki jo je v mladosti prebolel, je postal popoln invalid in je tako priključen na posteljo. Živita na nekoč lepi in veliki kmetiji, ki pa jima danes ne pomeni nič, morda jima je celo v breme. Polja ne moreta obdelovati, živine nimata, ker je tudi nimata s čim kupiti. Emil prejema mesečno petindvajset starih tisočakov in s tem de-

narjem se z materjo, ki je že starejša in prav tako bolna, prebivata iz meseca v mesec, iz leta v leto. Najbližja domačija je oddaljena nad sto metrov in pozimi, ko zapade sneg, sta še bolj sama in skoraj odrezana od sveta.

Poslovili smo se od Emila in njegove mame z obljubo, da ju še obiščemo. Odpravili smo se k Tereziji Kobal. Ko smo prišli do hiše, ki naj bi imela številko Vojsko 69, smo obstali. Prepričani smo bili, da smo dobili napačen naslov. Povprašali smo žensko, ki je prišla mimo, in napotila nas je k Terezki. Stali smo pred podroto hišo, na ruševinah katere je rasla trava in mah. Toda pod te-

mi »ruševinami« je prebivala Terezka — ženska, ki je prav tiste dni praznovala svoj sedemdeseti rojstni dan. Potrkali smo na izdesk zbita vrata. Ko smo jih odprli, smo obstali. Oči so se morale najprej privaditi temi, da smo lahko zagledali njo, ki je tu prebivala. Prostor je bil brez okna, zato smo pustili vrata kar odprta, da smo se sploh lahko videli. Tla so bila ilovnata in delno kamnita. V kotu je bil kup slame, na kateri je spala, ob steni je bila klop, skoraj na sredini je stal star štedilnik. Na stropu je imela žarnico, ki jo seveda le včasih prižge, saj redno plačuje tokovino, njene oči pa so že tako navajene teme. V tem prostoru

prebiva tudi pozimi in skozi reže v deskah ji večkrat zamete sneg. Čeprav je že toliko stara, še vedno pomaga sosedom na poljih, da se s tem preživlja. Vprašali smo jo, koliko prejema socialne podpore na mesec in povedala nam je, da je zadnja dva meseca prejela po 250 dinarjev, prej pa socialne podpore ni prejemale. Torej si je morala služiti hrano z dninami.

Zadnja, ki smo jo obiskali, je bila Julijana Podobnik. Ona prav tako prebiva v zelo skromnem prostoru, v nekdanji šupi. Njena hišica se je neko zimo zaradi dotrajanosti in snega podrla in

(Nadaljevanje na 14. strani)

Posnetek smo naredili v računovodstvu — saldakonto kupeev. Ujeli smo le del delavcev, ki skrbijo za popolno evidenco 3000 kupeev. Koliko opominov, tožb, uskladištev saldov, obračunov zamudnih obresti gre vsak mesec iz tega oddelka in koliko dokumentov se poknjiži! Številke so velike in le prizadeven kolektiv jim je kos

Halo, Mercator, prodajni oddelček! Želite, prosim? In že je tovarišica Jožica Črne pisala naročilo. Med tem sta njeni sodelavki Marija Janežič in Ruth Cvar imeli opravka s cenikom. Kaj hitro sta ugotovili pravo ceno, kajti neprijetno se je zmotiti v tako občutljivi stvari, kot so cene

Samoupravni sporazum in odlok s področja stanovanjskega gospodarstva

(Nadaljevanje z 12. strani)

črtovanih potreb in dopolnjevanju pravilnika, ki v delovni organizaciji ureja ta vprašanja.

SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD

Korak naprej v stanovanjskem gospodarstvu predstavlja ustanovitev solidarnostnega stanovanjskega sklada. V zvezi s samo ustanovitvijo tega sklada najbrž ni nobenih dilem, saj je to zakonska obveznost. Postavlja se le vprašanje, ali naj bo enoten sklad za območje mesta Ljubljane ali pa naj bo morda formiran za območje posameznih občin. V nobenem primeru pa to ni sklad občine ali mesta, pač pa mora biti po vseh pozitivnih predpisih in osnovni družbeni usmeritvi sklad vlagatelj. Z njim torej v vsakem primeru upravljajo vlagatelji, prek

skupščine vlagateljev, ki jo izvolijo sami.

Na zboru delovnih ljudi smo bili soglasni, da se ustanovi enoten solidarnostni stanovanjski sklad pri mestni skupščini mesta Ljubljane.

DRUŽBENA POMOČ

Socialni in ekonomski pogoji zahtevajo, da ob upoštevanju ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu zagotovimo tudi sistem družbene pomoči, s čimer bomo omogočili ustvariti pogoje za lažje reševanje stanovanjskih vprašanj delovnih ljudi in občanov, zlasti tistih, ki tega sami ne zmorejo. Družbena pomoč bo odslej naprej diferencirana in jo bodo deležni tisti občani in delovni ljudje, ki so je upravičeno tudi potrebni.

Susana Modrijan

Tržičani so slavili

Samoupravni organi PE Preskrba Tržič so na eni izmed svojih sej v letošnjem letu sprejeli sklep, da bodo vsako leto podelili pismena priznanja vsem delavcem, ki že 10 let ustvarjajo v podjetju ter priznanja in spominska darila tistim, ki so v kolektivu 20 let.

Prejšnji mesece so se tržiški jubilanti zbrali na slovesnosti in zakuski v hotelu Bor v Preddvoru. Poleg tistih, ki so praznovali deset- in dvajsetletnico, so bili povabljeni tudi vsi, ki so pri enoti nad 10 in 20 let.

Vse prisotne je pozdravil tovariš **Marjan Gradišar**, predsednik delavskega sveta enote, ki se je vsem slavljencem zahvalil za trud in prizadevnost v upanju, da bodo tudi v bodoče za zgled mladim, ki stopajo za njimi.

Poudaril je, da so vse te obletnice ter praznovanja močno povezana s celotno razvojno potjo trgovske dejavnosti v tržiški občini. Spomnil je na prehojeno pot, od začetkov leta 1947, ko je PE Preskrba imela le nekaj majhnih temnih lokalov pa vse do današnjih dni, ko ima več sodobnih prodajaln in moderno blagovnico. Nadaljeval je:

»Vsi navzoči se še spominjate kako smo se odpovedovali osebnim dohodkom, da smo dosegli uspehe. Prav tako je prav, da spregovorim nekaj besed o pra-

vilni odločitvi kolektiva, da se združimo v močnejšo, trdnjše trgovino, to je bivše trgovsko podjetje Preskrba in Ljubelj, ter da skupno združeni z enim samim ciljem dosežemo čim boljše uspehe. Tako smo se enotni leta 1967 pridružili Veleblagovnici Mercator.

Doseženi uspehi pri razvoju trgovine v letih 1967—1971 dokazujejo pravilnost in treznost celotnega kolektiva, saj se podjetje kot celota širi že izven meja Slovenije. Veliike blagovnice, kot so Idrija, Tržič, Ptuj in Beograd dokazujejo, da smo lahko ponosni na dosežene uspehe, vendar pa nas to ne sme uspravati. Še nadalje moramo bedeti nad konkurenco, prizadevati si moramo, da bomo tudi v bodoče dosegali dobre rezultate gospodarjenja v korist celotne delovne skupnosti Veletrgovine Mercator.«

Dvajsetletno delo v enoti sta praznovala tovarišica **Anica Trnovec**, poslovodkinja prodajalne 9 Brezje in tovariš **Anton Frantar**,

šef blagovnice v Tržiču, ki sta poleg diplome prejela še zlato uro. Na kratko ju želimo to pot predstaviti.

Tovarišica **Anica Trnovec** tako rekoč že vse življenje dela v trgovini in to celo v isti prodajalni. Za pult se je postavila leta 1938, ko je mož odprl trgovski lokal. Za časa okupacije nekaj časa ni delala, po osvoboditvi pa je pričela znova, žal sama, ker je medtem izgubila moža. Treba je bilo preživljati sebe in dva otroka.

Lokal je prišel kasneje pod upravo Zadruga, dve leti je celo služil za gostilno, ker ni bilo blaga, od leta 1952 pa je v upravi PE Preskrba oziroma njenih predhodnikov.

Anton Frantar in Anica Trnovec

Vseskozi je bila sama v trgovini na Brezju. Nikoli ni pomislila ne na drug poklic niti ne na drugo trgovino. Zadnje čase so lokal preuredili, kar ji je bilo še v posebno zadovoljstvo, kajti tudi na deželi zahtevajo ljudje sodobnejše in bolj založene trgovine.

Vedno je bila skromna in marljiva. Sedaj je že v zasluženem pokoju, ki ga je že težko čakala.

Nič ni, kar bi lahko kritizirala. Vodstvo je bilo vedno dobro, zapala sem vanj. Nikoli nisem bila član katerega izmed samoupravnih organov, ker sem bila oddaljena od Tržiča, poleg tega pa še sama v trgovini. Kljub temu nimam pripomb na odločitve vodstva in organov upravljanja v vseh teh letih.

Zadovoljna sem, da sem delala v tako dobrem kolektivu, v katerem dela tudi moj sin.

Da bom pa danes deležna take pozornosti, tega se pa res nisem troštala.«

Tovariš **Anton Frantar** se je pred dvema desetletjema prišel učiti trgovskega poklica. Od tedaj je dal skozi, kot temu rečemo, kar precej trgovin v okolici Tržiča.

»Posebno dobro sem se počutil v trgovini z železnino in tehničnim blagom. Ustrezala mi je že sama stroka, ker sem se venomer srečeval z velikimi novostmi. Bil sem zares trgovec v pravem pomenu besede, ker sem stregel, svetoval, nabavljaj, kalkuliral, vzgajal bodoči kader.

Danes, ko sem vodja blagovnice opravljajo te dinamične posle od delkovodji, jaz pa moram vse to delo le usklajati.«

Svoje sposobnosti pa tovariš Frantar tako in tako ne more skriti, sicer ne bi že tolikokrat slišali pohvale na račun tržiške blagovnice. Trudi se on in z njim ves kolektiv blagovnice, da kupcu dajo tisto, kar od njih pričakuje, še tembolj, ker Tržič ni veliko mesto, kjer bi se kupci kar sami ponujali. Treba jih je pridobiti.

Svoje mnenje o integraciji z Mercatorjem je povedal v naslednjih besedah:

»Sorazmerno veliko smo pridobili z integracijo. Lahko smo šli v večje investicije. Občutim pa premalo sodelovanja s komercialno službo, ki naj bi v bodoče sklepala skupne pogodbe in nabavljala tam, kjer so boljši pogoji.«

Najdemo ga v vseh organih upravljanja, med drugim je tudi predsednik osnovne organizacije sindikata.

»Povsod sem zraven, v vseh organih v kolektivu. Čutim potrebo po tem, ker če hoče iti s časom, moraš spoznati delo in ljudi v svoji sredini. Človek mora biti vsesplošno razgledan in ne sme biti pasiven.«

Še sorazmerno mlad je praznoval tako visoki delovni jubilej. Ponosen je na to, želi pa si, da bi v bodoče dal še več od sebe in tako še bolj koristil svojemu kolektivu.

N. Lombardo

Slavljenci PE Preskrba Tržič pred hotelom Bor v Preddvoru, kjer so se udeležili slovesnosti ob svojem jubileju

Nihče ni potožil, da je siromak

(Nadaljevanje s 13. strani)

dobri Vojskarji so ji uredili novo domovanje. Čez poletje pomaga na njivah, da si prisluži hrano, saj od družbe ne prejema ničesar, zato ne, ker »ima svet« — so ji rekli. Sama postarana žena, ki nima nobenega sorodnika, pa si s tem zemljiščem ne more pomagati.

Zvečer smo se dobili vsi skupaj in smo si povedali, kaj vse smo doživeli in videli na domovih naših obdarovancev.

PO DVEH DESETLETJIH DO
PODPORE

Čeprav je Vojsko samo 12 kilometrov oddaljeno od Idrije, nihče izmed nas ni vedel, oziroma si ni mislil, da bo kaj takega videl in doživel, kot je to soboto. Marsi-

kaj smo slišali iz ust teh ljudi: o njihovem življenju pred vojno, med vojno, o njihovem življenju danes, toda nihče nam ni potožil, da je siromak, da prejema premalo, tudi Julka, ki ne prejema ničesar, ni dejala, da bi nekaj vendarle morala dobiti. Terezka, ki je nekoč imela kravo, pa jo je dala za partizane, je do letošnjega avgusta čakala na dobre ljudi, da so se spomnili nanjo in ji nakazali skromno podporo. Sama gotovo nikdar ne bi prestopila praga, da bi prosila za pomoč, ker je skromna in vedno misli, da ni ona ena izmed tistih, ki so pomoči potrebni in jo tudi zaslužijo.

Tako smo se poslovili od teh skromnih prebivalcev Vojskarske planote z obljubo, da jih naslednje leto ponovno obiščemo.

Zdaj, ko zima že trka na vrata in ko naletavajo prve snežinke, bo morda pogled na tole fotografijo še prijetnejši spomin na poletje. Tale posnetek lahko oživi spomin na prijetne urice, ki so jih naši delavci-borci preživeli v Peklu pri Borovnici julija letos.

Tekst in foto: DEJAN

Ekskurzija TOZD »Hrana« Ptuj - Ormož

V mesecu oktobru letos je TOZD »Hrana« organizirala strokovno ekskurzijo v Ptuj — Ormož — Jeruzalem. Ekskurzije se je udeležilo 43 članov kolektiva.

Ogledali smo si tudi blagovnico TOZD Panonija v Ptuj, pokrajinski muzej v Ptuj ter vinske okoliše, ki gravitirajo na vinsko klet v Ormožu, TOZD Slovenija vino Ljubljana.

Vsi člani kolektiva so si takoj ob prihodu v Ptuj najprej ogledali blagovnico TOZD Panonija. Upravnik blagovnice, tovarš Petek, je povedal vse o gradnji blagovnice, o sistemu notranje opreme — porazdelitev blagovnih skupin, o doseženih in predvidenih poslovnih uspehih itd. Naši člani so si predvsem ogledali nove elemente opreme ter njene funkcionalnosti. Tudi arhitektonska izvedba je izredno zanimiva.

Tudi ogled pokrajinskega muzeja bo ostal vsem udeležencem v trajnem spominu. Večina tega izredno lepo ohranjenega in negovanega muzeja še ni videla.

Pri ogledu vinogradov na relaciji Ormož—Jeruzalem nas je

spremljal tovarš Lipovec, direktor prodajnega oddelka »Slovenija vino« Ljubljana in ing. Katja iz njihovega obrata v Ormožu. Iz vinskega vrha smo si ogledali vinograde vinskih okolišev Jeruzalem, Kajžar, Svetinje, Bebrovnik in Litmerk. S tega področja vinska klet v Ormožu s predelavo in strokovnim nadzorstvom pridelala najbolj kvalitetna bela buteljčna vina.

Tovariš direktor Lipovec je vsem navzočim obrazložil organizacijo podjetja Slovenija-vino v Ljubljani z vsemi TOZD. Med drugim je povedal o težavah pri predelavi — cenah — prodaji doma in na tuja tržišča, pri tem pa omenil, da naše podjetje »Mercator« ni med močnejšimi odjemalci kvalitetnejših vin s tega področja. Vzroki so najbrž v tem, da so ta vina vedno malo dražja, pač glede na kvaliteto. Kupci v naših prodajalnah pa kupujejo največ vina z nižjo ceno ter manjšo hektolitrsko stopnjo, manj pa visoko-kvalitetna vina.

V vinski kleti v Ormožu smo pokušali vina samo iz tega vin-

Udeležence TOZD Hrana Ljubljana pred preizkušnjo vina v vinski kleti v Ormožu

skega okoliša. Tov. ing. Lidija in tovarš direktor Lipovec sta sproti komentirala vsako vrsto vin. Pokušali smo bela vina po imenu Ljutomerčan, Šipon, Renski rizling, Muškatni silvanec in Beli Burgundec. Na vprašanje, zakaj po štajerskih vinih rada boli glava, je tovaršica ing. Lidija odgovorila, da mnogi mislijo, da glava boli od žveplanja, vendar to ni res. Glava boli od alkohola, ne pa od žveplanja, saj v tej kleti upo-

rabljajo samo 40% žvepla od 100%, kar je po JUSU dovoljeno.

Prav tako sta oba komentatorja temeljito obrazložila, kakšno vino se prodaja pod oznako namizno, kakovostno in vrhunsko vino.

Z ogledom vinskih okolišev in pokušnjo vin so bili udeleženci zelo zadovoljni. Pridobljeno znanje pa bo vsem koristilo pri sami prodaji vina iz omenjenih okolišev.

Adolf Smid

V oktobru si je 40 članov naše delovne skupnosti ogledalo v Münchnu 9. mednarodno razstavo prehrabnih izdelkov in 1. mednarodno razstavo neprehrabnih izdelkov, IKOFA

Na posnetku je del udeležencev te strokovne ekskurzije, pred odhodom na razstavo

Člani kolektiva TOZD »Rožnik« in TOZD »Hrana« pred HE Djerdap...

Ekskurzija v Beograd

V mesecu oktobru je podjetje TTG turistična poslovalnica Ljubljana organiziralo dvodnevno strokovno ekskurzijo v Beograd in ogled Djerdapa. Udeležili smo se je iz TOZD Hrana 35 in iz TOZD Rožnik 15 članov.

Prvi dan smo si ogledali Mercatorjevo veleblagovnico Beograd, Kalemegdan in vojni muzej, spomenik Neznani junaku na Avali pri Beogradu in mavzolej Oplenac v Topoli.

Drugi dan pa smo se odpeljali s hidrogliserjem do H. E. Djerdap, ogledali jez in brane.

Izredne vtise smo vsi udeleženci odnesli z ogleda mavzoleja na Oplencu. Mavzolej dinastije Karadjordjevičev so pričeli graditi v letu 1910, ter ga v glavnem končali do leta 1912. Vsa dela so zahtevala mnogo sredstev in so bila končana šele v letu 1930.

Notranjost je zelo pregledna in dobro razsvetljena. Centralna kupola je visoka 27 m in široka 9 m. Vsa notranjost je obložena z marmornatimi izdelki — reliefi, katere prepletajo zlate kocke mozaika. To drago dekoracijo mozaikov dopolnjujejo tla iz marmornatih plošč v več barvah zloženih v geometrijske like. Spodnji del sten je obložen iz zelenega marmorja iz Grčije. Vse površine v notranjosti tega mavzoleja so pokrite z mozaikom. Kocke mozaika so izdelane iz raznobarvne steklene mase. Freske so v večini iz življenja svetnikov, ki so kopije iz raznih samostanov od XIII. do XVII. stoletja.

V marmornem podu se nahajajo grobovi Karadjordjevičev. Ves inventar v mavzoleju je izdelan v slogu srednjeveške umetnosti.

Adolf Smid

...in pred našo veleblagovnico v Beogradu

Umesto ateljea - Mercator

Pažnju Beogradjana ne prestaje da privlači nova Veleblagovnica »Merkator« na Novom Beogradu.

Interesovanje, koje je pobudio novi objekat, nije prestalo zbog privlačnog aranžmana i moderno rešenog enterijera.

Sigurno je i zagrebački reditelj Vladimir Tadej zato odlučio da atmosferu supermoderne robne kuće, kakva mu je potrebna u

Glavna ženska uloga poverena je Ružici Sokić, koja je ulogu »Žute« tumačila i u Ateljeu 212. Uz nju je Vera Čukić, a partner im je Aleksandar Gavrić.

Snimane su scene u samoposluzi, gre Žuta (Ružica Sokić) i Buba (Vera Čukić) s korpom obilaze i kupuju samo grisine. Bubi je nogu u gipsu i svet je oko sažaljivo gleda. Tek na poljančetu, van grada, videće se pravo stanje stvari. Buba skida kompletan gips i iz njega izručuje sve ono što je pokrala u samoposluzi.

Žuta je neugledna seoska devojka, koja je tek pristigla u grad. Neiskusna, pada pod uticaj besposličara i makroa Vuleta (Aleksandar Gavrić). Impresionirana je svim što je okružuje u gradu a Vule je dovodi u »Merkator« ne bi li nešto učinio od njenog izgleda. Žuta stiže na prvi sprat robne kuće eskalatorom. Sva je uplašena kao ptičica, a u isto vreme zbunjena onim što vidi.

Reditelj je doveo Žutu pred »Klub 3M«, gde ona obeznanjena ne zna šta pre da dohvati. Dok Žuta bira »perje«, Vule s nogu pije piće u snek-baru »Merkatora« i udvara se devojci koja ga služi pićem.

Vladimir Tadej je za ovu epizodnu ulogu »devojke« zamolio Snežanu Pajević, prodavca na odeljenju igračaka, suvenira i školskog pribora u kući.

Posetioce je zainteresovala ekipa koja je snimala, a posebno to što su mogli da se sretnu sa popularnim glumcima, svojim ljubimcima, kakva je Ružica Sokić.

Snek-bar se te subote pretvorio u pravi umetnički klub. Pored učesnika u filmu, ovde su se, kao kupci, našli mlada glumica Neda Arnerić, književnica i scenaristkinja mnogih filmova Frida Filipović, filmski režiser Žika Mitrović i glumica Radmila Guteša. Radoznali kupci, mora se priznati, bili su mnogo više zaintereso-

vani atmosferom i prisustvom poznatih ličnosti nego poslom zbog koga su došli. Ali, ova reklama će se sigurno isplatiti.

Primećeno je, uopšte, da u »Merkator« gotovo svakog dana navraćaju mnoge ličnosti kulturnog i javnog života Beograda.

U gradu je stvorena atmosfera da se u »Merkatoru« može naći raznovrsna roba, ali isto toliko da je ovde prijatan ambijent i — najbolja espresso (»Merkator«) kafa.

I reditelj filma je pre snimanja, razgledajući »objekat«, proveo ne-

kontrastima. O divnim betonskim zdanjima. Takav je ambijent i ovde u »Merkatoru«. Taj enterijer mi je upravo bio potreban. Bilo bi smešno tako nešto graditi u ateljeu. Beograd je mnogo dobio ovakvim jednim zdanjem, kao što je »Merkator« — rekao je, na kraju razgovora, poznati sineasta Vladimir Tadej, koji je ovih dana, upravo, za svega devetnaest dana, završio snimanje najnovijeg filma, koji će svakako biti dobra reklama »Merkatoru«.

Olga Djurdjević-Djukić

»Žuta« i »Buba« na snimanju u Samoposluzi Merkator

filmu »Skitanje zakona zabranjeno«, snimi baš u »Merkatoru«. Kompliment arhitekti Peteru Keršovanu je svakako ovaj poslednji događaj, tim pre kada se zna da je Vladimir Tadej po struci arhitekta i da mu je pored režije poverena i scenografija u filmu.

Ovaj umetnički film radjen je prema pozorišnom delu »Žuta«, beogradskog pisca mlađe generacije, Gordana Mihića.

Vera Čukić in Ružica Sokić na terasi Merkatora u Novom Beogradu

koliko dana u snek-baru zajedno sa snimateljem Miodragom Jakšićem, poznatijim kao Fandjo, razrađujući scene iz filma.

»Skitanje zakona zabranjeno« je film o Beogradu i njegovim

Za lep trenutak v življenju za zadovoljstvo pravo natočite si vedno **MERCATORJEVO** kavo!

— Sem slišala da se z vašim vakuumskim pakiranjem ohrani meso dolgo sveže. A bi predpakirali še mojega moža?

Naša beogradska veleblagovnica bo »nastopala« v filmu, no, vsaj kot imenitne kulise znanima igralkama Ružici Sokić in Veri Čukić v filmu Postopanje je po zakonu prepovedano

Velikan med pevci

Pred nekaj dnevi smo bili Ljubljančani priča edinstvenem dogodku. Obiskal nas je Ray Charles. Ray je pevec svetovnega slovesa. Njegov repertoar obsega različne variante bluesa, country in westerna, jazza in rocka. Svoje pesmi izpove iz globoke čustvenosti svojega duha, potegne jih iz dna srca in pritegne slehernega poslušalca k razmišljanju o odnosih do človeka, narave, atoma, skratka o 20. stoletju.

Ray Charles se je rodil v revni črnski družini 23. septembra 1930 v Albanyju v Georgiji, ZDA. V šestem letu je zbolel za glavkomom in zato oslepel. Obiskoval je šolo za slepe, kjer je dobil navdih za glasbo. Oče in mati sta mu kmalu umrli in sam se je moral preživljati z igranjem v majhnih kabarejih in kavarnah. Povsod ga je spremljala beseda »črnuh« in bil je nezaželen. V dnu srca pa je upal, da bo nekoč uspel. In zgodilo se je leta 1953, ko je imel svoj samostojni nastop na TV. Kritiki so ga dobro ocenili, zato so nastopi kar deževali. Dobival je najrazličnejše nagrade in priznanja. Kmalu je postal prava posebnost v ZDA, saj so ga imenovali »naravna črnska posebnost«. Postal je simbolj sožitja med črnimi in belimi priseljenci, oziroma prebivalci Amerike. Ray je postal as, ki ga vsi radi poslušamo. Ray najraje poje blues in soul. Ta zvrst pesmi mu vrača vid in življenjsko silo do enakopravnosti med rasama. Kadar poje, pravi, da pomisli na hrano, ki so jo dobivali črni sužnji: pisani fižol in črevesje ovac. Vzporedno pa misli na človeka s toplim srcem, ki zna razumeti. Jazz pa mu pomeni največ, saj je prav z njim dosegel svetovno slavo.

V Hali Tivoli je Ray samo še enkrat očaral svoje občinstvo s svojo čustvenostjo in slo po življenju. Največ aplavza je občinstvo prisodilo pesmi z naslovom Georgija, pa tudi Yesterday in I feel so baf nista zaostajali za njo. Ray pravi, da opravlja ta poklic, zato ker ga ljubi in je pri njem pošten. Ray Charles služi ZDA težke milijarde dinarjev s svojimi gostovanji, kajti povsod ga občudujejo kot pevca — slepca.

Naj zaključim z besedami Franke Sinatre: »To je velikan med pevci.«

Uredniku glasila MERCATOR

Moja tema Velikan med pevci verjetno ne spada po vsebini v naš list, vendar menim, da bi marsikoga zanimalo tudi življenje velikih pevcev ali pa igralcev. Zato sem se odločil za to temo. V bodoče bi lahko kak kotiček v časopisu odmerili takim temam in s tem bi pridobili še večji krog rednih bralcev, predvsem mladih. Seveda pa je naš časopis namenjen predvsem spoznavanju med PE in nami delavci, ki delamo v Mercatorju po vsej Sloveniji. Zato je naš časopis res velikega pomena za zблиževanje ljudi. Če ta tema ne ustreza, prispevek prosim, brez skrbi vrzite v koš.

Metod Brodnik, PE Emona, Kidričeva 5

Dragi tovariš Brodnik, hvala za poslan prispevek. Kot vidite, smo ga objavili. V našem, blizu 5000-članskem kolektivu je samo učencev blizu 1000. Torej lahko upravičeno sklepamo, da je med nami vsaj vsak četrti sodelavec iz zelo mlade generacije. Zato je potrebno v glasilu Mercator resno upoštevati tudi ta ve-

lik del kolektiva in med drugimi tudi tovrstne interese mladih ljudi.

V današnji številki časopisa bomo poleg vašega, brali še nekaj prispevkov, ki so nam jih napisali mladi ljudje iz življenja svojih aktivov. Eden z drugim daje pravo podobo interesov Mercatorjeve mlade generacije. Preberimo jih, da si bomo lažje ustvarili celovitejšo podobo interesov, življenja in dela naših mladih sodelavcev.

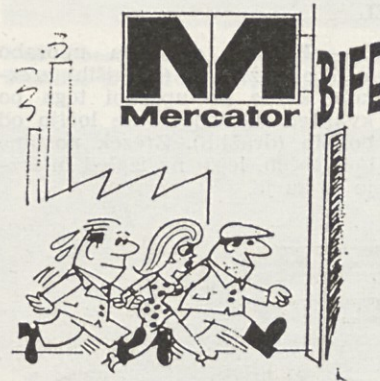
S takim sodelovanjem mladih dopisnikov si lahko obetamo stalno mladinsko stran, ali celo dve, ki pa morata odražati vse plati življenja in dela Mercatorjeve mladine, seveda tudi interes za moderno glasbo in njene izvajalce.

Zato ob tej priložnosti posebej pozivamo mlade, da nam pišejo,

Na naš račun

ČE SE BOŠ HRANIL
V MERCATORJEVIH
BIFEJIH, BOŠ TUDI
TI POSTAL VELIK.

Ob sirene vedrem zvoku
iz podjetja vsi hite
h kavi, toplemu obroku
tja v MERCATORJEV bife.

Tepec! Nisi obiskal prave trgovine.

kaj delajo in o čem razmišljajo tedaj »ko delajo« na katerem koli delovnem mestu ali v šoli in tedaj, ko preživljajo svoj prosti čas. Torej, tovariš Brodnik, pišite nam tudi vi, bodisi tako kot pred meseci »iz kože učenca v gospodarstvu«, ali danes kot ljubitelj moderne glasbe in občudovalec njih izvajalcev.

Za uredništvo:
I. Vrhovčak

Zaslužen pokoj

Kot veste, se novice hitro širijo in tako je tudi tale prišla kmalu na dan. Res je, da se je o tem že marsikaj slišalo, vendar nisem popolnoma verjel v resničnost teh govoric. In tudi tista, rahla meglica dvoma se je razblinila, ko sem na upravi zagledal razpis za prosto delovno mesto poslovodje v trgovini na Celovški 99. Pa kaj bi še govoril! Tovariš Vilko Korenčan, že od mladih nog predan trgovini, odhaja v zaslužen pokoj.

Tudi nam učencem je povedal, da odhaja z delovnega mesta poslovodje, da se bo lažje posvetil vzgoji mladih v trgovini. Tako bodo tisti, ki bodo prihajali za mano, dobili znanje, kakršnega sem dobil jaz in še mnogo drugih.

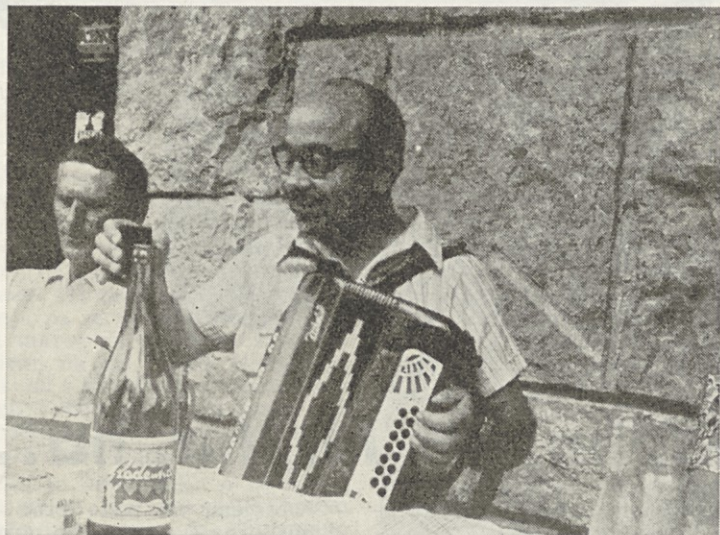
V teh treh letih sem se mnogo naučil pri njem. Za to delo sem mu lahko samo hvaležen in upam, da se tej misli pridružujejo tudi drugi učenci. Večino tistega znanja že uporabljam v praksi, nekaj pa bo še prišlo na vrsto. Čeprav imajo nekateri učenci (če ne večina) nekak strah ali tremo pred izpitom, kjer je tovariš Korenčan član izpitne komisije, so na koncu vsi zadovoljni in pravijo, da ni tako hudo, kot so mislili. Znati je pač treba, tako je bojazen odveč. Včasih mi je kak učenec ali pa učenka rekla, da se pri njem ne bi učili, ker je tako strog. Jaz jim pa povem, da to le ni res, saj brez tega se ne bi dosti naučili.

Na seminarjih nam mnogo pove o raznih dogodkih v svojem življenju v trgovini, ki jih je doživel sam ali pa kdo drug. Beseda steče včasih tudi o njegovem bivanju v Švici, kjer je bil na specializaciji.

Napisal bi lahko še nekaj o njem, seveda, kar jih vem in to glede njegovega dela poslovodje, obiskovanja učencev v trgovini in še kaj.

Na koncu bi se mu rad, v imenu mnogih učencev zahvalil za njegovo aktivno delovanje v trgovini, za naprej pa še mnogo uspeha pri delu z učenci. Upam, da se mu bo uresničila želja, da bi naredil trgovino, kjer bi se izključno učenci res praktično učili.

Jožko Suštar
PE GRMADA,
Samopostrežba,
Celovška 99

Mož, ki se smehlja s fotografije, prav gotovo ni znan samo ožjemu delu Mercatorjevih sodelavcev. Vrsto let je bil zaposlen v oddelku plastike v galanterijskem skladišču. Morda ste ga ob nabavi blaga srečali tam. Ali pa ste ga spoznali na kakšnem izletu, kjer je s svojo harmoniko skrbel za veselo razpoloženje. Ničkolikokrat je tako nategnil svoj meh, da je na noge spravil staro in mlado. In če je ob tem zapel katero izmed mnogih, nam dotlej neznanih ljudskih pesmi, je požel še večje priznanje.

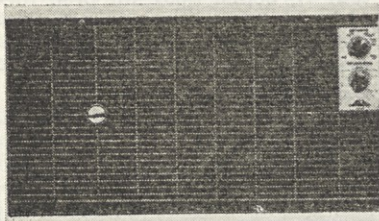
Ni dolgo tega, kar je Alojz Centa odšel v pokoj. In ko smo bili zadnjič z njim in njegovimi vižami skupaj, je obljubil, da se bo rad vrnil med nas s svojo harmoniko. Seveda, če ga bomo povabili. Na to ne bomo pozabili.

Tekst in foto: DEJAN

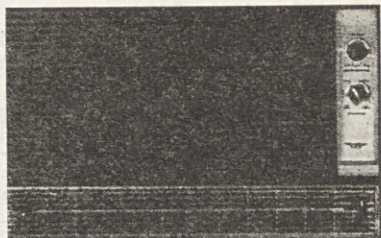
Iz Investinega prodajnega programa

Klimatizator LINDE je pripomoček za prezračevanje in ohlajevanje, ki je primeren za vsak prostor.

Na voljo so tri velikosti klimatizatorjev, glede na moč hlajenja:

- tip LKG 241 M, ki ima moč hlajenja 2400 Kcal (kilokalorij)
- tip LKG 361, ki ima 3600 Kcal in

— tip LKG 411 M, ki ima moč hlajenja 4000 Kcal.

Aparat je mogoče uporabljati samo za ohlajevanje prostora, samo za prezračevanje ali pa za oboje skupaj; potrebno je regulirati samo ventilator.

Klimatizator je lično izdelane oblike in mogoče ga je postaviti kamorkoli v prostoru.

Avtomatska tehtnica BERKEL, model 2003

Značilnosti:

- glavo je mogoče obračati v želeno smer
- ima skalo s preglednimi oznakami
- ko je kazalec na ničli, stoji navpično, kar olajšuje odčitavanje težine, lažje od kilograma
- s pomočjo štirih nožic je možno enostavno uravnati teht-

nico, pri čemer se pomaga z že vgrajeno libelo

- ohišje in skodela sta iz nerjaveče pločevine
- možno je menjavati skodela in platoje.

Vse ostale informacije: o. e. INVESTA, Ciril Metodov trg 1, telefon: 312 795, 312 784.

Zbrala: M. Hočevar

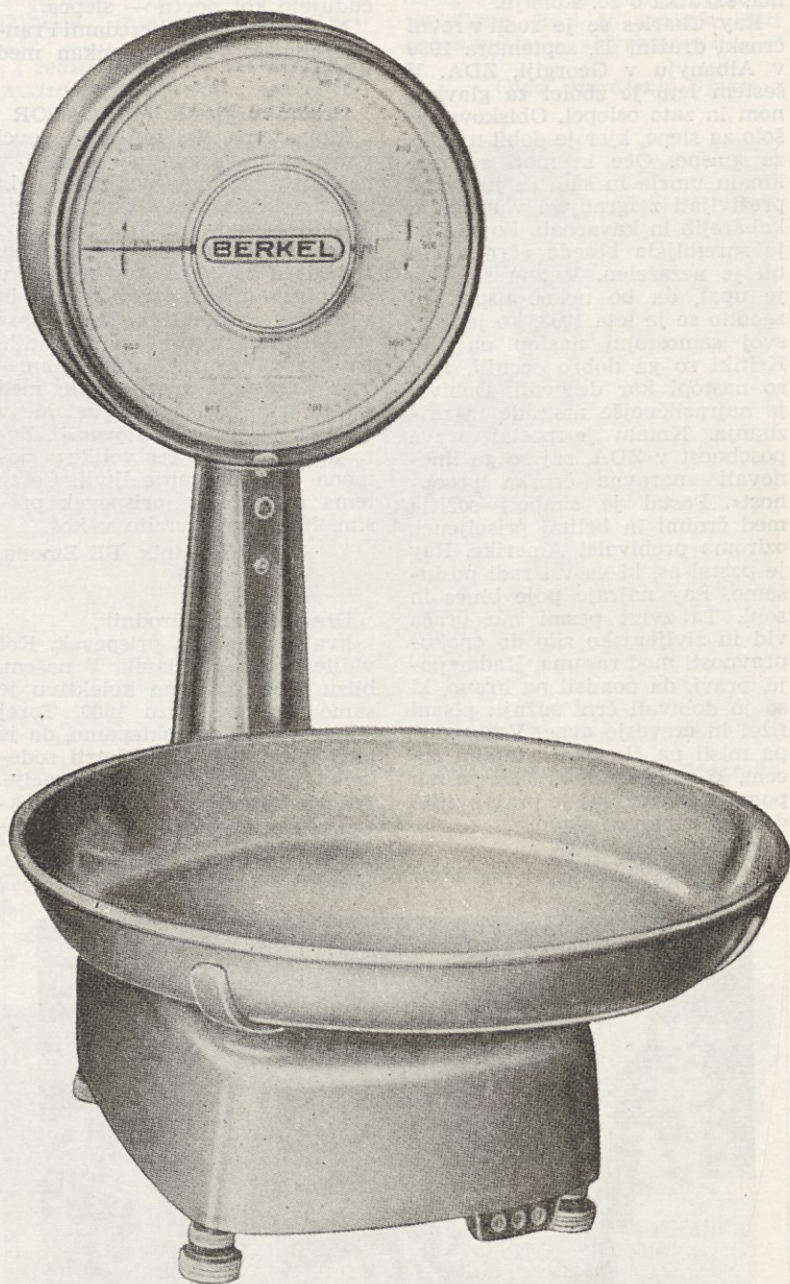
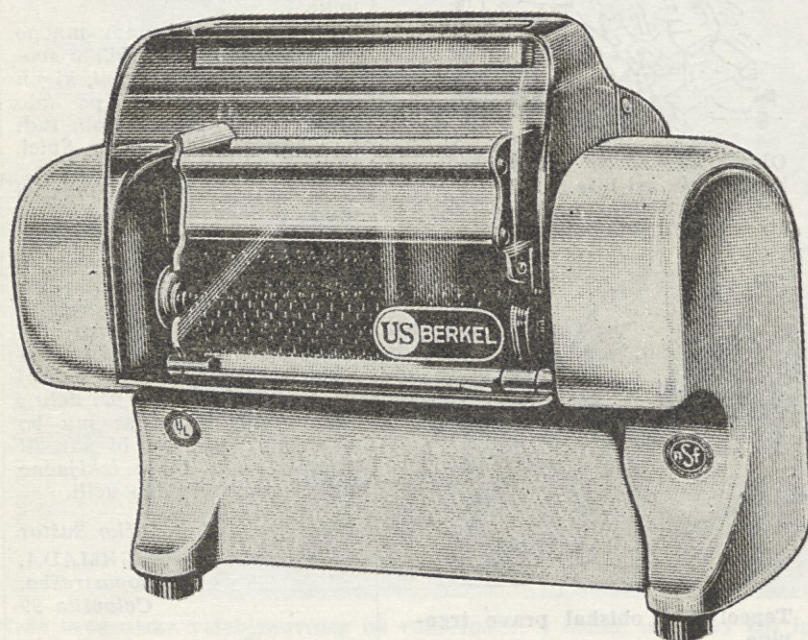

Mešalec mesa — steaker — BERKEL

Značilnosti:

— Mešalec ima na valj nanizane nožke, ki prerežejo vse trde žilice na zrezku, ki ga želimo zmehčati. Pri pečenju se prav zaradi tega velikost zrezka ne zmanjša.

— Mešalec omogoča uporabo tudi bolj žilavih (cenejših) zrezkov, ki se po uporabi tega po kvaliteti in izgledu ne ločijo od boljših (dražjih). Zrezek postane bolj sočen, lepši na izgled in lažje se ga je.

ha, ha, ha, ha, ha, ha...

Neki moški stopi v knjigarno in pravi: »Rad bi kupil knjigo.«

Prodajalka: »Kaj lažjega?«

Moški: »Vseeno kakšno, avto sem postavil tik pred vrata.«

»Cigarete? Whisky? Konjak?« vpraša carinik Janeza na mejnem prehodu.

»Ne, hvala,« reče Janez, »toda skodelica močne kave bi mi bolj prijala...«

Očka!

Fant, ne moti me in govori samo takrat, kadar te kaj vprašam!

Potem me vprašaj, če je mami- ca padla po stopnicah...

»Obsojeni, ali niste prav nič pomislili na svojo ženo in otroke, ko ste vlamljali v tekstilno tovarno?«

»Seveda sem pomislil, toda tovarna dela samo možko konfekcijo...«

»Končno sem Matjažu včeraj zvečer rekla, da ga ne maram več videti,« pripoveduje Meta svoji prijateljici.

»In je potem šel,« zanima prijateljico.

»Ne,« odgovori Meta, »ugasnil je luč.«

Ali res ni ničesar, kar bi pri tebi šlo hitro? vpraša mojster lenega vajenca.

O ja, zelo hitro se utrudim.

O sebi in nogometu

Ko se je lani Mercator uvrstil v II. zvezno nogometno ligo, je v moštvu nastopil pereč problem igralskega kadra. Povsem jasno je bilo, da se bo moralo moštvo okrepiti, saj tekmovanje v zveznem merilu zahteva več naporov od igralcev, več nogometnega znanja in izkušenj.

Največji problem pri Mercatorju pa je bil vratar. V tem času je Mercator zapustil dotedanji vratar zaradi prezaposlenosti tako, da je moštvo ostalo brez vratarja. Ljudje, ki skrbijo za NK Mercator, so se ozrli za dobrim, mladim vratarjem, saj so vedeli, kako važno je, da stoji na голу siguren vratar, na katerega se lahko v vsakem trenutku, v vsaki situaciji moštvo zanese.

V kratkem času sta se na Viču pojavila Bregar Janez in Ahlin

V kratkem pogovoru mi je Darko povedal nekaj tudi o sebi, čeprav so mu besede težko prihajale na dan. Zelo nerad namreč govori o sebi, čeprav o nogometu rad debatira.

»Začel sem pri trboveljskem Rudarju kot pionir. Čeprav me je veselilo, da bi igral v polju, sem se odločil, da bom vratar, saj je to nekako tradicija v naši družini. Kljub temu, da sem vedel, kakšna delikatna naloga me čaka, sem se tega veselil. S šestnajstimi leti sem v Mariboru prvič nastopil v prvem moštvu na tekmi z Branikom. Te tekme se še danes živo spominjam. Po treh letih branjenja v prvem moštvu sem odšel k vojakom. Po vrnitvi iz JLA sem igral še eno sezono za Rudarja, nakar sem prestopil k Mercatorju.«

Darko je bil v svoji dosednji karieri član nekaterih najboljših republiških moštev. Nastopal je v slovenski mladinski in amaterski reprezentanci. Še vedno se spominja Mednarodnega turnirja prijateljstva v Celovcu, državnega pr-

venstva mladinskih republiških reprezentanc v Zagrebu. Njegove kvalitete so poznali tudi pri Olimpiji, zato so ga kot gosta povabili na turnir v Padovi.

»Lahko rečem, da sem imel v svoji dosednji karieri nekaj res dobrih tekem, s katerimi sem popolnoma zadovoljen. Sem spadajo tekme z Reko na Reki, Splitom in Segesto v Ljubljani. Kolikor ne bo prišlo do hujše poškodbe, (Nadaljevanje na 20. strani)

Ahlin v akciji. Žal mu ta tekma ne bo ostala v najlepšem spominu, kajti »Zagreb« je igral v slogu (boljšega) prvoligaša in visoko zmagal

Darko z namenom, da konkuri-rata za mesto vratarja. Bregar je imel nekaj več izkušenj, postavnejši Ahlin pa je tudi imel svoje adute: mladost in željo, dokazati svoj talent v drugoligaški konkurenci. Vsi igralci so bili obeh vratarjev zelo veseli, oba sta jim namreč vzbujala zaupanje.

Na prvih tekmah v pripravljalnem razdobju sta oba vratarja branila po en polčas. Trener je želel, da vsak pokaže, kaj zna in zmore. Tik pred začetkom tekmovanja pa se je odločil za Ahlina. Od takrat pa do danes smo navajeni, da na vratih Mercatorja v dresu s številko 1 gledamo mladega Trboveljčana in samo poškodba ga lahko prisili, da svoje mesto odstopi prijatelju Bregarju.

Kaj bi lahko rekli o Darkovih vratarskih kvalitetah? Predvsem lahko ugotovimo, da je izredna škoda, ker ni že veliko prej prišel v večji klub, kjer bi njegove kvalitete pod strokovnim nadzorstvom izkušenih trenerjev prišle še bolj do veljave. Tako pa je nekaj let izgubljenih, saj je razumljivo, da v trboveljskem Rudarju ni imel možnosti strokovne vadbe, kot jo je danes deležen pri Mercatorju. Od njegovega trenerja tovariša Piška smo izvedeli, da je Darko na treningih izredno marljiv in brez ugovaranja izvaja tudi najtežje elemente. Pohvalil je njegovo izredno obrambo na črti, da mu pa tudi lovljenje visokih žog v kazenskem prostoru ne dela težav. Je zelo hladnokrvni vratar, kar zelo ugodno vpliva na soigralce.

»Kako si zadovoljen v novi sredi?« me je zanimalo.

»Mercator je takšno moštvo, ki vsakega sprejme zelo pristrčno in prijateljsko. Tako sem bil tudi sam sprejet. Z vsemi se dobro razumem, najboljša prijatelja pa sva s kolegom Bregarjem.«

Naš sobesednik D. Ahlin, avtor intervjuja M. Nikolič in uspešen branilec NK Mercatorja Rudi Zavrl

Mercatorjev finiš je bil silovit in uspešen. V zadnjih štirih tekmah so osvojili od osmih možnih kar sedem točk in v jesenskem delu zasedli več kot zadovoljivo osmo mesto. Na sliki prizor s tekme na Viču Mercator : Istra 2 : 0

Le preberite!

Že nekajkrat smo napisali to in ono na račun reklamnih plastičnih vrečk »Mercator«. In večkrat se nam je prime-rilo tudi to, da so nam zaloge vrečk kmalu pošle. Tudi po cele mesece smo morali čakati na nove pošiljke. Pa temu ni bila kriva naša malomarnost. Trudili smo se po svojih mo-čeh, da ne bi nikoli mogli reči »nimamo«. Toda pomanjkanje plastike je proizvajalce pogosto pripeljalo do tega, da nam na-ročene količine vrečk niso mogli dobavljati v celoti in v dogovorjenem roku.

Zdaj so te težave za nami. Spet so na voljo zadostne ko-ličine teh reklamnih vrečk. In ker se bliža Novo leto, tudi na to nismo pozabili. Razen običajnih, imamo na zalogi tudi zadostno količino reklam-nih vrečk z napisom »srečno '73«.

DEJAN

V Cerknem mercatorjevci tretji

V soboto, 30. septembra, sta Ob-činska konferenca ZMS in Občin-ska zveza za telesno kulturo Idri-ja organizirali III. tradicionalni pohod po poteh partizanskega Cerkna.

Tekmovalci so bili razdeljeni v pet skupin, pomerili pa so se v hoji na 3000 m, na 4000 m in na 7000 m. Tekmovali so pionirji, srednješolci, mladinci iz delovnih organizacij in pripadniki JLA.

Ekipa Mercator, ki je bila lani pokrovitelj tega pohoda, je bila tudi to pot dobro udeležena. Tek-movali sta dve moški in ena žen-ska ekipa.

Naša I. ekipa je v teku na 4000 m, izmed desetih nastopajo-čih, dosegla odlično tretje mesto, medtem ko je naša II. ekipa do-segla 7. mesto, ženska ekipa pa 11. mesto.

Ekipa I je prejela diplomo. Za-njo so tekmovali Zdravko Brus, Cveto Kenda in Boris Pegon.

Z doseženimi uspehi smo lahko zadovoljni, vendar bi se ob pozna-vanju proge in z malo več šport-ne sreče lahko še bolje uvrstili.

Dušan K.

O sebi in nogometu

(Nadaljevanje z 19. strani)

upam da bo takšnih in podobnih tekem še veliko. Zagotovilo za to je tovariš Pišek, ki je dober trener in se zelo trudi, da bi čim več

svojih bogatih izkušenj prenesel name in Bregarja,« je nadaljeval Darko.

»Kako si pa uskladiš službo z napornimi treningi? Prepričan sem, da to ni lahko.«

»Popolnoma pravilno. V Mer-catorju sem zaposlen kot voznik tovornjaka. Ker stanujem še ved-no v Trbovljah skupno z ženo in otrokom, moram vstati zelo zgo-daj, da bi pravočasno prišel v službo. Popoldne je trening, ki traja okoli 90 minut. Domov pri-dem pozno, utrujen.

Razumljivo je, da nimam sko-raj nobenega družinskega življe-nja. Želel bi, da bi si v Ljubljani našel skromno stanovanje, da bi bil lahko več z družino. Upam, da mi bo podjetje pri tem pomaga-lo.«

»Ali imaš kakšno željo oziroma načrte glede nogometa?« sem ga vprašal na koncu najinega pogo-vora.

»Ko sem bil mlajši, sem si želel, da bi branil vrata NK Olimpije. Do danes se mi ta želja ni ures-ničila. Danes je verjetno že pre-pozno, mogoče pa tudi ne. Če bi se mi ponudila priložnost, bi jo znal izkoristiti.«

Tako se je moj pogovor z Ahli-nom končal, mudilo se mu je na trening. V dveh sezonah, odkar nastopa za barve Mercatorja, je postal steber moštva in ljubljene-c

viške publike, ki zna ceniti prave in skromne športnike, kakršen je vsekakor tudi Darko.

N. M.

Mercator

Glasilno delovne skupnosti ve-letrgovine »Mercator«, Ljub-ljana, Aškerčeva 3 — Izdaja centralni delavski svet veletr-govine »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja ured-niški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Lom-bardo, Marjan Pogačnik, Jože Renner, Janez Rozman, Mirko Rupelj, Stane Vrhovec, Ivanka Vrhovčak — Glavni urednik: Marjan Pogačnik — Odgovor-na urednica: Ivanka Vrhovčak — Tiska: tiskarna »Toneta Tomšiča«, Ljubljana
Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov

Pionirsko moštvo NK »Mercator«. V bližnji prihodnosti bodo zame-njali današnje igralce prvega moštva. S kakšnim uspehom? Njihov trener prof. Verdenik pravi, da se nam za bodočnost kluba ni treba bati, kajti pionirski kažejo izredno zanimanje in talent za nogomet, na treningih pa so zelo prizadevni.